

Ἐξέτασις τῶν μεταξὺ Ῥήνου καὶ Μοξέλλα Γαλλικῶν ὄριων σχετικῶς πρὸς ἐπιδρομὴν Γερμανικὴν.

Τὰ γαλλικὰ ὄρια, τὰ ὑποκείμενα εἰς ἐπιδρομὴν γερμανικὴν, εἶναι ἡ χώρα ἣν ἤδη ἐξετάσαμεν, ἦτοι ἡ Ἀλσατία μετὰ τῶν Βοσγίων καὶ ἡ Λορραίνη. Ὁ Ῥήνος χωρίζει τὴν Ἀλσατίαν ἀπὸ τοῦ Μεγάλου δουκάτου τοῦ Βάδεν, κατόπιν ἡ Γαλλία συνορεύει μὲ τὴν παραρρήνιον Βαυαρίαν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Lauter (ὁ Λαούτερος) μέχρι τῆς Sarreguemines (Σαρρέγουεμίνη), κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Saare (Σαάρ) καὶ τῆς Blies (Βλίε). ἔπειτα ἔρχεται μεθόριος ἡ Βόρειος γερμανικὴ δημοσπονδία (παραρρήνιος Πρωσσία), ἥτις εἰς ἕκτασιν 7 μυριομέτρων ἐγγίζει τὴν Γαλλίαν μέχρι τοῦ ποταμοῦ Moselle (Μοσέλλα), ὀλίγον ἄνω τῆς Sierck (Σιέρκη), βορειοανατολικῶς τῆς Thionville (ἡ Θιομβίλλη). Τὸ λοιπὸν βόρειον τῆς Γαλλίας ὄριον ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τῆς βορείου θαλάσσης καλύπτεται ὑπὸ τοῦ Λουξεμβούργου καὶ τοῦ Βελγίου, εἰς ἐντελῆ εὐδαιμονία καταδικασθέντων κατὰ τὸν περὶ οὗ πρόκειται πόλεμον. Ἐπίσης τὸ νοτιοανατολικὸν ὄριον τῆς Γαλλίας, ἀπὸ τῆς Bâle (Βασιλεία) μέχρι τῆς θαλάσσης, καλύπτεται ὑπὸ τῆς Ἑλβετίας καὶ τῆς Ἰταλίας.

Ἐξετάζοντες λοιπὸν τὴν μὴ ἐξουδετερωθεῖσαν Γαλλογερμανικὴν χώραν, διακρίνομεν ταύτην ὡς ἐφεξῆς.

α) τμήμα ἀπὸ τῶν Βοσγίων πρὸς τὸν Ῥήνον.

Τὸ τμήμα τοῦτο ὑπερασπίζεται ἐντὸς τῶν Βοσγίων διὰ τοῦ Bitche (Βίτση), τῆς Phalsbourg (Φαλσβούργ), τῆς Petite Pierre (Πετίτ-πιερ) ἔξ τῆς Lichtemberg (Λιχτεμβέργη). Ἐπὶ τοῦ Ῥήνου αὐτοῦ ὑπερασπίζεται διὰ τοῦ Lauterbourg (Λαουτερβούργον), καὶ τοῦ Στρασβούργου, μεταξὺ δὲ τοῦ Ῥήνου καὶ τῶν Βοσγίων διὰ τοῦ Weissebourg (Βαϊσσεμπούργον) καὶ

Haguenau (Χαγενάου). Τὸ σύνορον τοῦτο ἦτο ἐλαττωματικόν, καθόσον ἡ Bitche (Βίτση) καὶ ἡ Phalsbourg (Φαλσβούργον) ὑπερασπίζουσι μὲν καλῶς τὰς διόδους τῶν Βοσγίων ὁρέων, ἀλλ' ὅμως αὐτὰ ταῦτα τὰ Βόσγια ὄρη δύνανται ν' ἀποφυγῶσι διὰ τῆς Mayence (Μαγοντία) καὶ Sarrelouis (Σαρρέλουη). Ἡ Lauterbourg (Λαουτερβούργον) καὶ τὸ Στρασβούργον ὑπερασπίζονται τὸν Ῥήνον, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἴδιος Ῥήνος ἀποφεύγεται διὰ τῆς Μαγοντίας, Germersheim (Γεμερσαμία) ἢ Landau (Λανδάου). Τέλος ἡ Βαϊσεμβούργη καὶ ἡ Χαγενάου δὲν ἐπαρκοῦσι νὰ φυλάξωσι τὸ διάστημα μεταξὺ τῶν Βοσγίων καὶ τοῦ Ῥήνου. Τὸ μέρος τοῦτο τὸ ἐπροφύλαττε κάλλιστα τὸ φρούριον Landau (Λανδάου) ὀχυρωθὲν ὑπὸ τοῦ Βωβάν, ἀλλ' οἱ σύμμαχοι τὸ ἔλαβον κατὰ τὸ 1815, ὥπως καταστήσωσιν ἀνωφελές τὸ σύνορον τοῦτο τῆς Γαλλίας, καὶ ἀνοίξωσι κατ' εὐθείαν τὸν δρόμον ἀπὸ Mayence (Μαγοντία) εἰς Στρασβούργον. Εἰς ὅλας τὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις κατὰ τὰ μέρη ταῦτα ἡ Landau (Λανδάου) ὑπῆρξε πάντοτε τὸ σημεῖον τῆς στροφῆς ἢ τῆς στηρίξεως εἴτε ἐκ μέρους τῶν ἐχθρῶν διὰ νὰ ἐπιδράμωσι κατὰ τῆς Γαλλίας, εἴτε ἐκ μέρους τῶν Γάλλων, διὰ ν' ἀνικρούσωσι τὸν ἐχθρόν.

6) Τὸ τμήμα αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Ῥήνου ὑπερασπίζεται ἐπὶ τοῦ Ῥήνου ἢ παρ' αὐτῶ διὰ τοῦ Neuf-Brissack (Νέον Βρυσιάκιον), τοῦ Στρασβούργου καὶ Lauterbourg (Λαουτερβούργον), μεταξὺ δὲ τοῦ Ῥήνου καὶ τῶν Βοσγίων διὰ τοῦ Haguenau (Χαγενάου) καὶ Schelestadt (Σχελεστάδη), εἰς δὲ τὰ Βόσγια διὰ τοῦ Bitche (Βίτση) καὶ Phalsbourg (Φαλσβούργον). Τὸ τμήμα τοῦτο, ἐν μέρει εἰς τὸ προηγούμενον περιλαμβανόμενον, καθιστᾷ φυσικῶς καλὸν σύνορον, ὑπερασπιζόμενον ἐμπρὸς ὑπὸ τοῦ Ῥήνου, μακρύτερον δὲ ὑπὸ τῶν εἰς αὐτὸν συμβαλλόντων, ὀπισθεν ὑπὸ σειρᾶς ὁρέων, τῶν Βοσγίων.

Ἄλλ' ὅλα τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα ἐμηνείσθησαν διὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ φρουρίου τῆς Haguenau (Χαγενάου) καὶ τῆς καταλήψεως τῆς Landau (Λανδάου), δυνάμει τῆς συνθήκης τοῦ 1815, ἅτινα ἐπιτρέπουσι ν' ἀποφύγη ὁ ἐχθρὸς τοῦ Ῥήνου τὴν γραμμὴν, μὴδενίζουσι δὲ ἡ ἐλαττωσι τὴν ἀξίαν τῶν φρουρίων τῆς Ἀλσατίας καὶ καθιστῶσι περιττὰ καὶ ἄχρηστα τὰ Βόσγια. Οἱ Γάλλοι οὐδὲν ἐπραξάν πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς Landau (Λανδάου), ἐπροσπάθησαν ὅμως νὰ ἐπανορθώσωσι τὸ κακὸν τῆς κρημνίσεως τῶν ὀχυρωμάτων τῆς Huningue (Οὐνίγγη) διὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ φρουρίου καὶ τοῦ ὤχυρωμένου στρατοπέδου τοῦ Belfort (Βελφόρτ), πλὴν ταῦτα καλύπτουσι κυρίως τὸ κενὸν τοῦ λαίμου τοῦ Valdien (Βαλδιέν), τὴν εἴσοδον τῆς λεκάνης τῆς ἄνω Σαώνης καὶ τὴν ὁδὸν τῆς Langres (Λάγγρη) πρὸς Παρισίους, καὶ προσφέρουσι κάπως ἔμμεσον ὑπεράσπισιν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Ἀλσατίας.

γ) Τὸ τμήμα μεταξὺ Moselle (Μοσέλλα) καὶ Βοσγίων ὑπερασπίζεται 1) ἐπὶ τοῦ Μοσέλλα διὰ τῆς Thionville (Θιομβίλλη), Metz (Μέτς) καὶ Toul (Τουλ). 2) ἐπὶ τῶν Βοσγίων ὁρέων διὰ τῆς Bitche (Βίτση) καὶ Phalsbourg (Φαλσβούργη). 3) ἐν τῷ μεταξὺ Βοσγίων καὶ Μοσέλλα διὰ τῆς Marsal (ἢ Μαρσάλ). Καὶ τὸ σύνορον τοῦτο εἶναι ἐλαττωματικόν. Ἡ Marsal εἶναι ἀνεπαρκὴς νὰ ὑπερασπισθῇ διάμμεσον τόσον πλατὺ καὶ τόσον ἀνοικτὸν μεταξὺ Μοσέλλα καὶ Βοσγίων, ὅπερ ἄλλως κόπτει ἡ Saare (Σαάρ) καὶ φέρει, ἀποφευγόντων τῶν ἐχθρῶν τὸ Μέτς, ἐπὶ τὸν Marne (ὁ Μάρνος ἢ Μάρνης) καὶ τοὺς Παρισίους. Δι' αὐτὸ τοῦτο ἄλλοτε τὸ μέρος τοῦτο ἐφυλάσσετε διὰ τοῦ φρουρίου Saarelouis (Σααρελούη), ὅπερ κατέλαβον οἱ σύμμαχοι ἀπὸ τοῦ 1815 ἐπὶ τῷ σκοπῷ ν' ἀντιπαρέρχωνται τὰ Βόσγια, καὶ ἀποφεύγωσι τὸ Μέτς, βαίνοντες

ἐπὶ τὴν Nancy (Νανσύ), καὶ φθάνοντες οὕτω εἰς τὴν λεκάνην τοῦ Marne (ποτ. ὁ Μάρνης), χωρὶς νὰ ἔχωσιν ἄλλα ἐμπόδια ἀπὸ τὴν Marsal (Μαρσάλλ), Toul (ἡ Τούλ), Vitry (ἡ Βιτρί). Τὸ μέγα φρούριον τοῦ Μέτς χάνει πολὺ τῆς ἀξίας αὐτοῦ ἐνεκα τῆς ὑπὸ ξένων κατοχῆς τοῦ Λουξεμβούργου καὶ τῆς Saarelouis (Σααρελούη), ἅτινα φρούρια, τεθειμένα ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ τοῦ Μοσέλλα, τὸν ἐπιβλέπουσι καὶ τὸν ἐπαπειλοῦσι.

Προκειμένης ἐπιθετικῆς κατὰ τῆς Γαλλίας ἐπιχειρήσεως, τῶν δὲ Γάλλων κατεχόντων τὴν ἀριστερὰν τοῦ Ῥήνου ὄχθην ἀπὸ Bâle (Βασιλεία) μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Lauter (Λαούτερος) ποταμοῦ, ὅλον τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βόθου τοῦ μεγάλου Ῥήνου κεῖται εἰς χεῖρας τῶν Γερμανῶν, ἐξουσιαζόντων καὶ τὰς δύο αὐτοῦ ὄχθας. Ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν περιστάσει ὁ Ῥήνος δὲν παρέχει τούτοις οὐδεμίαν ἐνόχλησιν, ἀλλὰ καθίσταται αὐτοῖς σπουδαιοτάτη γραμμὴ ἐπιχειρήσεως, ἔμπροσθεν τῆς ὁποίας ἢ πρὸς τὴν Γαλλίαν πορεία δὲν ἐμποδίζεται ὑπὸ μεγάλων φυσικῶν ἐμποδίων. Τὰ Βότγια ὄρη δὲν εἶναι ἄβατα, οὐδὲ χρησιμεύουσι πλέον ὡς προπύργιον (ἐννοοῦμεν τὸ γαλλικὸν αὐτῶν μέρος), καθόσον οἱ Πρώσοι κατέχοντες τὴν ἐπὶ τοῦ Saare (Σαάρ) ποταμοῦ ἰσχυρὰν Saarelouis (Σααρελούη), ἔχουσι πρὸ αὐτῶν ἀνοικτὴν τὴν πρὸς τὴν Γαλλίαν ὁδὸν διὰ τῆς διαβάσεως τοῦ Σαάρ, καὶ λαμβάνουσι κατὰ νῶτα τὸν ἐχθρὸν τὸν φυλάσσοντα τὰ γαλλικὰ Βότγια, ὡς ἐπίσης ὑπερηδῶντ ἐσὶ Γερμανοὶ τὸν Lauter (Λαούτερος) ποταμὸν, κατέχουσι καὶ τὰ Βότγια, καὶ λαμβάνουσι κατὰ νῶτα τὸν παρὰ τὸν Saar γαλλικὸν στρατόν. Οὕτως αἱ Γερμανοὶ, καλῶς κρατήσαντες ἐφ' ἐνός τούτων τῶν σημείων, ὑποχρεοῦσι τοὺς Γάλλους νὰ καταρῦγωσιν εἰς τὸν Μοσέλλα, ἀφίνοντες ἀνοικτὰ τὰ βορειοανατολικά ὄρια τῆς Γαλλίας.

Τοιούτων ὄντων τῶν πρὸς τὴν Γερμανίαν ὁρίων τῆς Γαλ-

λίας, ἰδῶμεν τὰς δυνατὰς γραμμὰς ἐπιχειρήσεων ἐν περιπτώσει ἐπιδρομῆς τοῦ Γαλλικοῦ ἐδάφους, ὑποτιθεμένης ἰσχυρᾶς τῆς οὐδετερότητος τοῦ Βελγίου καὶ τοῦ Λουξεμβούργου.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τρεῖς καλὰί γραμμὰί ἐπιχειρήσεων παρουσιάζονται τοῖς Γερμανοῖς.

Ἡ πρώτη ἀπὸ Sarrebruck (Σαρρέβρουκον) ἢ Sarreguemines (Σαρρέγεμίνη) πρὸς Μέτς καὶ Nancy (Νανσύ). Ἡ Sarrebruck εἶναι τὸ σημεῖον τῆς συνάντησεως τριῶν σιδηροδρόμων, ἐρχομένων ἀπὸ Trèves (Τρεβία), Bingen (Βίγγη) καὶ Mannheim (Μαγγαμία) διὰ τῆς Kaiserlautern (Καίσαρικᾶ-λουτρά). Ἡ γραμμὴ αὕτη εὐκολύνει ταχεῖαν τοῦ στρατοῦ συγκέντρωσιν ἐπὶ ἐδάφους καταλληλοτάτου πρὸς ἄμυναν, οὗτινος τὰ ὀπίσθια εἶναι κεκαλυμμένα ὑπὸ τῶν τριῶν ἰσχυροτάτων φρουρίων τοῦ Ῥήνου, ἧτοι τῆς Mayence (Μαγοντία), Comblentz (Κοβλεντία) καὶ Cologne (Κολωνία). Συνωδὰ δὲ τῇ γραμμῇ ταύτῃ ἐρχεται ἐπιβοηθητικῶς ἡ γραμμὴ Comblentz (Κοβλεντία), Trèves (Τρεβία), Thionville (Θιομβίλλη) καὶ Μέτς, ἧτις ὅμως δὲν ἔχει σιδηροδρόμους καὶ παρουσιάζει συγκοινωνίαν περιορισμένην καὶ δύσκολον.

Ἡ δευτέρα γραμμὴ, ἀρχομένη ἀπὸ Mayence (Μαγοντία), ἀκολουθεῖ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ῥήνου μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ τούτου καὶ τῶν Βοσγίων ὀρέων, στηριζομένη ἐπὶ τῶν φρουρίων Gemersheim (Γεμερχαμία), Landau (Λανδάου) καὶ Rastadt (Ῥαστάδη). Ἡ γραμμὴ αὕτη ἀποφεύγει τὸ Στρασβούργον πρὸς βορρᾶν διὰ τοῦ λαιμοῦ τῆς Saverne (Σαβέρνη), καὶ φθάνει εἰς Luneville (Λουνεβίλλη) καὶ Nancy (Νανσύ). Ἐπὶ τὴν γραμμὴν δὲ ταύτην δύναται ἐν ἀνάγκῃ νὰ συνδεθῇ δευτερεύουσα γραμμὴ ἡ τοῦ Kehl-Strasbourg (Κελ-Στρασβούργον), ἀλλὰ μόνον ἀφοῦ κυριευθῇ ἡ τελευταία αὕτη πόλις.

Αἱ δύο αὐται γραμμαὶ Sarrebruck-Nancy (Σαρρβερούκ-Νανσὺ) καὶ Mannheim-Nancy (Μαγγαμία-Νανσὺ) ἀποφεύγουσιν, ὡς βλέπει τις εἰς οἰονδήποτε χάρτην, ὅλα τὰ γαλλικὰ φρούρια τὰ ἀπὸ τοῦ Μοσέλλα, τῶν Βοσγίων καὶ τῆς Ἀλσατίας, ἐπιτρέπουσι δὲ εἰς τοὺς γερμανικοὺς στρατοὺς συγκεντρωσιν μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον μεγαλητέραν, καὶ φέρουσιν εὐθέως πρὸς Παρισίους. Τοῦθ' ὅπερ βεβαίως ἐπέρχεται μετὰ νικηφόρους ἀγῶνας, καθόσον στρατὸς γαλλικὸς ἠττηθεὶς ἐπὶ τοῦ Μοσέλλα, μόλις ἔχει καιρὸν νὰ ἀποσυρθῇ εἴτε ἐπὶ τοῦ Marne (Μάρνης), εἴτε ἐπὶ τοῦ Meuse (Μεῦσος, Μέζα).

Ἡ τρίτη γραμμὴ τῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τοὺς Γερμανοὺς εἶναι ἡ τῆς Fribourg (Φριβούργη) διὰ τῆς Moulhouse (Μουλούζη) καὶ Belfort (Βελφόρτ) ἐπὶ τὴν Langres (Λάγγρη) καὶ Παρισίους. Ἡ γραμμὴ αὕτη ἔχει τὸ ἐλάττωμα, ὅτι κεῖται εἰς τὸ ἄκρον τῆς νοτίου Γερμανίας, προσκρούει δύο μεγάλα φρούρια, καὶ σχετικῶς πρὸς τὰς δύο ἐτέρας εἶναι ἔκκεντρος. Ἐπομένως δὲν δύναται οὐδὲ πρέπει νὰ χρησιμεύῃ ἢ εἰς στρατὸν δευτερεύοντα, οὐτινος αἱ κινήσεις ἐξαρτῶνται μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἀμύνης, ἣν ἡ χώρα προτάττει, ἢ ἀπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν κυριωτέρων στρατιῶν, τῶν ἐνεργουσῶν ἐπὶ τῶν δύο προμνημονευθεισῶν γραμμῶν.

Ἐπὶ τῶν δεδομένων τούτων ἐβασίσθη τὸ ἐπιθετικὸν σχέδιον τοῦ στρατηγοῦ Moltke (Μόλτκε) ἐν τῷ τελευταίῳ πολέμῳ, αἱ δὲ περιπέτειαί τῆς πάλης ἐπέτρεψαν αὐτῷ νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ, ὡς εἰπεῖν, βῆμα πρὸς βῆμα. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ νότιος Γερμανία ἀρίστο ἀνοικτὴ, ἀλλ' ὅμως, ὅπως καὶ ἂν εἶχε τὸ πρᾶγμα, τὸ μέρος τοῦτο δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀμυνθῇ ἐπαρκῶς. Ἀφ' ἐτέρου ἡ πρὸς Παρισίους ὁδὸς παρίστατο σύντομος, γνωστὸν δ' ἦτο, ὅτι εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἔπρεπε νὰ περαιωθῇ ὁ πόλεμος.

Ἄλλ' ἐνῶ τὰ γαλλογερμανικὰ ὄρια διὰ τῆς συνθήκης τοῦ 1815 καθηρτίσθησαν οὕτως, ὥστε νὰ βοηθῶσι τὰ μέγιστα πᾶσαν γερμανικὴν ἐπιδρομὴν κατὰ τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους καὶ ἐπιβάλλωσι τῇ Γαλλίᾳ τὸν ἀμυντικὸν πόλεμον, ἐκ τῶν ἐπομένων θέλει παρατηρήσει τις πόσον τὰ αὐτὰ ὄρια ἀνθίστανται εἰς πᾶσαν γαλλικὴν ἐπιδρομὴν, τείνουσαν πρὸς κατάληψιν τοῦ Ῥήνου.

Ἐξέτασις τῶν γαλλογερμανικῶν ὁρίων σχετικῶς

πρὸς ἐπιδρομὴν Γαλλικὴν.

Ἐξετάσαντες ἤδη τὴν κατάστασιν τῶν γαλλογερμανικῶν ὁρίων ἀναφορικῶς πρὸς τὴν γερμανικὴν ἐπιδρομὴν ἐπὶ τὴν Γαλλίαν, ἰδῶμεν ταῦτα ἀναφορικῶς πρὸς ἐπιδρομὴν τῶν Γάλλων ἐπὶ τὴν Γερμανίαν, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἰδῶμεν τὰ ἐκ τοῦ ἀνάπαλιν προκύπτοντα γερμανικὰ σύνορα, συνεπεῖα τῆς συνθήκης τοῦ 1815. Ἴδου τί περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀναγινώσκωμεν·

«Οἱ ἀρχαῖοι διπλωμάται, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των νὰ ὑπερασπίσωσι τὴν Γερμανίαν ἀπὸ πάσης Γαλλικῆς ἐπιδρομῆς, τὸ κατώρθωσαν διὰ τῆς στενεύσεως τῶν ὁρίων. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου κατώρθωσαν τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁδῶν τῶν ἐπὶ τὴν Γερμανίαν ἀγούσων εὐθέως ἀπὸ τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους· ὥστε ἐπαπειλούμενος ὁ Γερμανὸς νὰ γινώσκῃ εἰς ποῖον σημεῖον ὀφείλει νὰ προσπαθῆσῃ νὰ φυλαχθῇ. Τὸ κατώρθωσαν δὲ καθ' ὁλοκληρίαν διὰ τὴν Βόρειον Γερμανίαν καὶ τὰς παραβῆρνήσιους Πρωσσιακὰς καὶ Βαυαρικὰς ἐπαρχίας· πρὸ τῶν τελευταίων πολέμων, τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Γερμανία εὐρίσκοντο εἰς ἐπαφὴν σχεδὸν καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν μεταξὺ τῶν Ἀλπεων καὶ τῆς θαλάσσης, τὸ δ' ἀπαρῆριστον τῶν Κάτω χωρῶν δὲν εἶχε προκηρυχθῇ.

Ἐν γαλλογερμανικῷ πολέμῳ αἱ ὁδοὶ τῆς τε προσβολῆς καὶ τῆς ὑπερασπίσεως ἦσαν πολλαί. Ἡ Γαλλία ἠδύνατο νὰ ἐπιδράμῃ ἐπὶ δώδεκα σημεῖα ἀπὸ Bâle (Βασιλεία) εἰς Dunkerque (ἡ Δουγγέρκη), καὶ ἐκλέξεθ' οἰανδήποτε ἐπρατῖμα ὁδὸν, ὁδηγοῦσαν εἰς τὴν καρδίαν τῆς Γερμανίας. Καταστησάσης ἕμως τῆς διπλωματίας ὑποχρεωτικὴν τὴν οὐδετερότητα τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ὀλλανδίας, ἐξέλιπε πλέον τοῦ ἡμίσεος τῶν πρὸς ἐπιδρομὴν ὁδῶν ἐκ μέρους τῆς Γαλλίας, πρὸ πάντων δὲ ἐκλείσθησαν αἱ καλῆτεροι πρὸς τοῦτο, καθόσον τὰ σημεῖα τῆς τοῦ Ῥήνου διαβάσεως κάτωθι τοῦ Μοίνου, ἄτινα καὶ ὁδηγοῦσι τὸν ἐπιδραμόντα εὐθέως εἰς τὴν Κεντρικὴν καὶ τὴν Βόρειον Γερμανίαν, ἦσαν καὶ πολλὰ καὶ εὐκόλα εἰς προσέγγισιν. Ὅλη αὕτη ἡ χώρα, ἡ μὴ παρουσιάζουσα ἐμπόδια διαβάσεως, καλύπτεται σήμερον διὰ τῆς οὐδετερότητος τοῦ Βελγίου (1),

(α) Τῶντι, ἂν ἡ Γαλλία ἠδύνατο νὰ παραβιάσῃ τὴν οὐδετερότητα τῆς Βελγικῆς καὶ τοῦ Λουξεμβούργου, ἢ ἂν ἦτο σύμμαχος αὐτῶν, παραυτίκα ἐπαρουσιάζοντο δύο διακεκριμένα θέατρα ἐπιχειρήσεων. Λαμβανομένης ὡς βάσεως τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς ἀπὸ Reims (Ῥέιμς, οἱ Ῥήμαι) εἰς Μῆτς γραμμῆς διὰ τῆς Châlons ((Σιαλών), δύο μεγάλαι ὁδοὶ ἔφερον τὸν γαλλικὸν στρατὸν εὐθέως ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Πρωσίας, ἦτοι 1ον ἡ ὁδὸς Reims-Namur (Ναμουρ) καὶ Liège (Λιέγη), κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ Meuse (Μέζου), διακλαδουμένη ἀριστερὰ μὲν ἐπὶ τὴν Maestricht (Μαεστρίχτη), Dusseldorf (Δουσελδέρφη), δεξιὰ δὲ ἐπὶ τὴν Aix-la-Chapelle (Ἀκουίςγρανον) καὶ Cologne (Κολωνία). 2ον ἡ ὁδὸς τοῦ Metz-Thionville-Luxembourg (Μῆτς-Θιομβίλλη-Λουξεμβούργον), φέρουσα καὶ αὕτη εἰς Cologne (Κολωνία).

Ἡ τοιαύτη βάσις τῶν ἐπιχειρήσεων στηρίζεται εἰς τὰ φρούρια τοῦ ποταμοῦ Moséλλα, εἰς τὰ τοῦ Meuse (Μέζος) καὶ τοῦ Oise (Ὀάζ), οὐχὶ ὀλίγα τὸν ἀριθμὸν, συγκοινωνεῖ δὲ μὲ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ὡς καὶ μὲ τὸ ὑποτιθέμενον θέατρον τοῦ πολέμου διὰ πολλῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν, δι' ὁδῶν καλῶν καὶ διαρρύγων, ὁ δὲ τόπος ἀπανταχοῦ εἶναι ἐπίπεδος καὶ μεστὸς ἀφθόου πλοῦτου. Ἐχει ἐπομένως

ὡς ἐπίσης εἰς τὸ Νότιον ἄκρον ἐτέρα ὁδὸς, φθάνουσα εἰς τὴν Νότιον Γερμανίαν καὶ διαπερῶσα τὸν Ῥήνον εἰς Bâle, κλείεται διὰ τῆς οὐδετερότητος τῆς Ἑλβετίας.

Ἐξαιρέσει τῶν πρὸς τὸν Ῥήνον γραμμῶν, αἵτινες παρακαλύονται διὰ τῆς οὐδετερότητος τοῦ Λουξεμβούργου καὶ τοῦ Βελγίου, ρίπτοντες τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τὰ περὶ συγκοινωνιῶν ἐν γένει ἄνωθι ἐκτεθέντα, παρατηροῦμεν, ὅτι εἰς πορείαν ἐπὶ τὸν Ῥήνον, ἀπὸ τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους ὁρμωμένην, ἔχομεν τὰς ἐξῆς διαβάσεις:

α) διὰ τῆς κοιλάδος Moselle (Μοσέλλα),

β) διὰ τῆς κοιλάδος τῆς Nahe (Νάχη),

γ) διὰ τῆς καθέτου ὑπερπηδήσεως τοῦ Hardt (Χάρτ), ἐπὶ τὴν Mannheim (Μαγχαμία),

δ) διὰ τῆς καθέτου ὑπερπηδήσεως τῶν Βοσγίων ἐπὶ τὴν Gemersheim (Γεμερσχαμία),

ε) διὰ τῆς Ἀλσατίας ἐν γένει μεταξὺ Lauterbourg καὶ Strasbourg (Λαουτερβοῦργον, Στρασβοῦργον), ἢ καὶ κάτωθεν τῆς τελευταίας ταύτης μέχρι τῆς Bâle (Βασιλεία).

Ἄπαντα τὰ ἐπιθυμητὰ πλεονεκτήματα ὡς πρὸς τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν συντήρησιν τοῦ στρατοῦ. Ἀφ' ἐτέρου αἱ γραμμαὶ αὗται παρακάμπτουσι (ἀποφεύγουσι) ἐντελῶς τὰ τρία μεγάλα τοῦ μεσαίου Ῥήνου φρούρια, ἦτοι τὴν Mayence (Μαγοντία), Coblenz (Κοβλεντία) καὶ Cologne (Κολωνία), ὁ ἐπιθετικὸς γαλλικὸς στρατὸς διαπορθμύεται τὸν Ῥήνον μεταξὺ Cologne (Κολωνία) καὶ Dusseldorf (Δουσελδέρφη), κατόπιν νέκῃς ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ ὄχθην, πορεύεται ἐπὶ τὴν Munster (Μοῦνστερ), καὶ οὕτως εὐρίσκειται ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Βεσφαλίας. Τοιαύτη ἐπιχειρήσις δύναται νὰ συνδυασθῇ μὲ ἀπόβασιν εἰς τὴν Ἀνωβερίαν, ὅλοι δ' ὁμοῦ βαίνουσιν ἐπὶ τὸ Βερολίον. Ἄλλ' ἡ ὁδὸς αὕτη ἀποκλείεται διὰ τε τοὺς Γάλλους καὶ τοὺς Γερμανοὺς διὰ τῆς οὐδετερότητος τοῦ Βερολίνου καὶ τοῦ Λουξεμβούργου. Ἐὰν δὲ ἦναι καὶ τοῖς δύο ἀνοικτῇ ἐπίσης, εἶναι καλλίστη καὶ διὰ τοὺς ἐπιδραμόντας Γερμανοὺς ταχέως εἰς Παρισίους φερομένης.

Διάβασις διὰ τῆς κοιλάδος τῆς Moselle (Μοσέλλα).
Τὸ ἀπὸ τοῦ Λουξεμβούργου μέχρι τοῦ Louterbourg (Λουτερβούργον) γαλλογερμανικὸν σύνορον ἀποτελεῖται ἀπὸ κλεισμένην γραμμὴν 60 περίπου λευγῶν, δι' οὗ βεβαίως δύναται γαλλικὸς στρατὸς νὰ καταφθάσῃ ἐπὶ τὸν Ῥήνον. Ἄλλ' ἡ γραμμὴ ἢ διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Moselle στερεῖται σιδηροδρόμου· αἱ συγκοινωνίαι εἶναι δύσκολοι, τῶν ὁδῶν γενικῶς ἀκολουθουσῶν τὰς κορυφὰς τῶν ὄροπεδίων. Ὅθεν ἀνάγκη ν' ἀποτελεσθῇ μακρὰ καὶ στενὴ γραμμὴ πορείας, ἣτις, ὅπως ἦ ἀσφαλῆς, δεόν νὰ ἐκπολιορκηθῇ τὸ φρούριον Saarlouis (Σααρλούη), τὸ κατέχον τὴν κοιλάδα ταύτην, τελευταῖον δὲ ἡ γραμμὴ αὕτη ἀπολήγει εὐθέως ἐπὶ τὸ ἰσχυρότατον φρούριον Coblents (Κοβλεντία), ὅπερ δεόν νὰ προσβληθῇ κατὰ μέτωπον, ἢ δὲ τοιαύτη προσβολὴ ἥκιστα συμφέρει τῇ στρατηγικῇ, λόγος ἰσχυρότατος ἀποβρίπτων τὴν γραμμὴν ταύτην.

Διάβασις διὰ τῆς κοιλάδος τῆς Nahe (ἢ Νάχη). Ἡ κοιλάς τοῦ Μοσέλλα χωρίζεται ἀπὸ τῆς Νάχης διὰ τοῦ ὄρους Hundsruock (Οὐνικὸν ὄρος). Ἡ διὰ τῆς κοιλάδος ταύτης διάβασις ἔχει τὸ πλεονέκτημα, ὅτι φέρει εὐθέως διὰ τοῦ σιδηροδρόμου ἀπὸ Μέτς εἰς Binge (Βίγγη), διὰ τοῦ Sarrebrück (Σαρρέεβρουϊκον), ἀλλ' ὅμως φέρει κατὰ μέτωπον ἐπὶ τὴν Mayence (Μαγοντία), ἣτις ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ ἐκπολιορκηθῇ πρὶν ἢ ὁ στρατὸς διαπεράσῃ τὸν Ῥήνον· ἐὰν δὲ ἐκλέξῃ σημεῖόν τι μεταξὺ Mayence (Μαγοντία) καὶ Coblents (Κοβλεντία), θέλει εὐρεθῆ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἰσχυροτάτων γερμανικῶν φρουρίων. Ὁ αὐτὸς λοιπὸν στρατηγικὸς λόγος, ὁ ἀποβρίπτων τὴν διάβασιν διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Moselle (Μοσέλλα), ὑφίσταται καὶ διὰ τὴν διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Nahe (Νάχη)· ἐπιπροσθέτομεν δὲ, ὅτι δύο γαλλικοὶ στρατοί, βαίνοντες ἐπὶ τῶν δύο τούτων γραμμῶν, εὐρίσκονται παραλ-

λήλως μὲν βαίνοντες, ὅπερ καλὸν, ἀποχωριζόμενοι δὲ ἀπ' ἀλλήλων ὑπὸ τῶν ὄρέων, εὐρίσκονται μεμονωμένοι, ὅπερ κακίστον (6).

Διάβασις εὐθέως ἐπὶ τὴν Gemersheim (Γεμερσαμία).
Ὡς πρὸς τὴν διάβασιν, τὴν φέρουσαν εὐθέως ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ῥήνου ἀπὸ Μέτς, αὕτη παρουσιάζει τὰ αὐτὰ στρατηγικὰ ἐλαττώματα τῶν διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Mosella (Μοσέλλα), καὶ τῆς κοιλάδος (Νάχη), καθόσον φέρουσιν αἱ πρὸς τοῦτο ὁδοὶ ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῶν ὄχυρῶν φρουρίων Landau (Λανδάου) καὶ Gemersheim (Γεμερσαμία), ἅτινα δεόν

(6) Τὴν ἀλήθειαν τῶν σκέψεων τούτων προσεπιμαρτυρεῖ, ἐκτὸς τοῦ χάρτου, καὶ ἡ ἐφεξῆς ἐπιστολὴ, ἣν ἐσχάτως ἀνέγνωμεν ἐν τῇ Κλεισί, ἣτις λαμβάνει αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἐπαρχιακῆς ἐφημερίδος «Guyenne».

«Τῇ προτεραίᾳ τῆς παρὰ τὸ Σπίχερον συγκρούσεως (2. Αὐγούστου) ἠρώτησεν ὁ Leboef (Λεβέφ) ἕνα τῶν συμπολιτῶν μου, ἂν ἐγίνωσκεν ἀκριβῶς τὴν τοπογραφίαν τῆς Ῥηνικῆς Βαυαρίας καὶ Ῥηνικῆς Πρωσίας. Ὁ φίλος συνέστησεν αὐτῷ ἄλλον ἐντριβέστερον, ὅστις καὶ ἀμέσως προσεκλήθη νὰ ἐμφανισθῇ.—Θὰ σοὶ ἀποκαλύψω ἕν μυστικὸν (τῷ εἶπε σοβαρῶς ὁ Λεβέφ), κινδυνεύει δὲ ἡ ζωὴ σου, ἐὰν τοῦτο δημοσιευθῇ πρὸ τριῶν ἡμερῶν. Αὐριον τὸ σῶμα τοῦ Φροσάρ θὰ προελάσῃ εἰς Σααρβρουκ καὶ Σααρλούην, ὁ δὲ Μακμαὼν μετὰ τοῦ Φαιλλὺ θὰ εἰσβάλῃ εἰς Λανδάου, ἀκολουθῶν θὰ συνενωθῶσι τὰ δύο σώματα μεταξὺ Σααρλούης καὶ Λανδάου. Ὑπάρχει μεταξὺ ἀμφοτέρων χρησίμος τις στρατιωτικὴ ὁδός;—Ὁ φίλος ἔμεινεν ἐμβρόντητος.—Κύριε στρατάρχα! (ἀπίνυτησεν) ἡ τοιαύτη ἔνωσις εἶναι ἀδύνατος, διότι ἐν τῷ μεταξὺ κείται οἰνοεὶ μικρὰ τις Ἐλβετία, ἣν ὀλιγάριθμος δύναμις δύναται νὰ προστατεύσῃ ἐναντίον στρατοῦ πολυαριθμοῦ.—Ὁ στρατάρχης ὤχρησας.—Ἄλλ' ὅπωςδὴποτε ὑπάρχει μεταξὺ εἰς σιδηρόδρομος καὶ εἰς ὄχετός.—Σιδηρόδρομος ὑπάρχει, ἔχων ἐπτά σύριγγας, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα τρεῖς λίτραι πυρίτιδος ἀρκοῦσι, ἵνα διακόψωσι πᾶσαν συγκοινωνίαν».

Ἡ μικρὰ αὕτη Ἐλβετία εἶναι ἡ χώρα τῶν διακλαδώσεων τῶν Βοσγίων, περὶ ὧν διελάβομεν ἤδη, ἣτις ἀνήκει τὸ μὲν εἰς τὴν παραρρήγιον Πρωσίαν, τὸ δὲ εἰς τὴν παραρρήγιον Βαυαρίαν.

νά ἐκπολιορκηθῶσι πρὶν ἢ ἐπιχειρηθῆ ἡ διάβασις τοῦ Ῥήνου. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ διὰ διαβάσεις δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ παρὰ τὴν Gemersheim (Γεμερσχαμία).

Διαβάσεις δυναταί.

Ἐντεῦθεν συνάγεται ἀριθῆλως, ὅτι αἱ μόναι δυναταί διαβάσεις τοῦ Ῥήνου γαλλικῆς τινός ἐπιδρομῆς ἐπὶ τὴν Γερμανίαν, ὡς ἔχουσι τὰ πρᾶγματα διὰ τῆς ἐν ἰσχύϊ οὐδετερότητος ἀφ' ἑνὸς μὲν τοῦ Λουξεμβούργου καὶ τοῦ Βελγίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς Ἑλβετικῆς χώρας, εἶναι αἱ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς Mannheim (Μαγχαμία), ὡς καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ Strasbourg (Στρασβούργον). Ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον μάλιστα τοῦτο ὁ στρατὸς δύναται νὰ ἐκλέξῃ οἰομένηποτε σημεῖον μεταξὺ Bâle (Βασιλεία), Lauterbourg (Λαυτερβούργον) καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν τῆς Mannheim (Μαγχαμία), καὶ περ ἀποφεύγουσα τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ φρούρια Landau (Λανδάου), Gemersheim (Γεμερσχαμία), Mayence (Μαγοντία), καὶ περ φέρουσα εὐθέως ἐπὶ τὴν Frankfort-sur-Mein, (Φραγφόρτη ἐπὶ τοῦ Μοίνου), οὐχ ἦττον φρονοῦμεν αὐτὴν ἐπίσης ἐπικίνδυνον, ἐφ' ὅσον στρατὸς πολυάριθμος δὲν ἐπιτηρήσῃ ἢ καὶ πολιορκήσῃ τὰ ἄνω μνημονευόμενα φρούρια.

Ὡς πρὸς τὰς δυνατὰς ταύτας διαβάσεις, ἦτοι τὴν περὶ τὴν Mannheim (Μαγχαμία) καὶ τὸ Strasbourg (Στρασβούργον), παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ βάσις τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων, τῶν ἐπιλαμβανομένων ἐπιδρομῆς κατὰ τῆς Γερμανίας, εἶναι ἡ Mets (Μέτς), Nancy (Νανσύ), Strasbourg (Στρασβούργον), ἐνούμεναι ἀλλήλαις διὰ μιᾶς διώρυγος, ἐνδὸς σιδηροδρόμου καὶ καλῆς κοινῆς ὁδοῦ.

Ἀπὸ τῆς βάσεως ταύτης διευθύνονται καλαὶ γραμμαὶ στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων συγχλίνουσαι ἐπὶ τῆς Frankfort-sur-

Mein (Φραγφόρτη ἐπὶ τοῦ Μοίνου). Ἡ πρώτη ἀπὸ Mets (Μέτς) εἰς Mannheim (Μαγχαμία), διὰ τῆς Saarebruck (Σααρβέβρουκον), τῆς Kaiserlautern (Καισαρικὰ Λουτρά) καὶ Neustadt (Νεῦττάδη), κόπτουσα ἀπὸ δυσμῶν καὶ ανατολῶν τὴν Ῥηνικὴν Βαυαρίαν, παρουσιάζουσα δὲ ταυτοχρόνως ἕνα σιδηρόδρομον καὶ ἑτέραν λαμπρὰν κοινὴν ὁδὸν, ἐπιτρέπει ἄλλως τὴν πλήρη παράκαμψιν τῆς Saarelouis (Σααρελούη) καὶ τῶν τριῶν μεγάλων φρουρίων τοῦ μεσαίου Ῥήνου. Ἡ δευτέρα γραμμὴ ἀναχωρεῖ ἀπὸ τῆς Nancy (Νανσύ), περᾶ διὰ τοῦ λαίμοῦ τῆς Saverne (Σαβέρνη), καὶ παρουσιάζει ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ῥήνου ἕνα σιδηρόδρομον καὶ δύο μεγάλας ὁδοὺς, τὴν μὲν κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ, τὴν δὲ εἰς τοὺς πόδας τῶν Βοσγιῶν, αἵτινες ἐπίσης ὁδηγοῦσιν εἰς Mannheim (Μαγχαμία). Τὰ φρούρια Landau (Λανδάου) ἔ Gemersheim (Γεμερσχαμία) εὐκόλως δύναται τότε νὰ ἀποφυγῶσιν ἢ ἀπλῶς νὰ ἐπιτηρηθῶσι διὰ σώματος ἐπ' αὐτῶ τούτῳ ὀριζομένου. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν τρίτην διάβασιν, ἦτοι τὴν περὶ τὴν Mannheim (Μαγχαμία).

Ἀπὸ τοῦ Strasbourg (Στρασβούργον) τέλος ἑτέρα γραμμὴ ὁδηγεῖ ἕτερον στρατὸν ἀπ' εὐθείας, δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ τοῦ φρουρίου, εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην τοῦ Ῥήνου, ὅστις δύναται διὰ τῆς κοιλάδος τῆς Kinzig (Κινσίγη) νὰ παρακάμψῃ τὴν Rastadt (Ῥαστάδη) (φρούριον τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Βάδεν), ὡς καὶ τὸ Forêt-Noire (Μέλαν-δάσος), καὶ βαδίτῃ ἐπίσης διὰ τῆς Stuttgart (Στουτγάρδη) καὶ τῆς Darmstadt (Δαρμστάδη) ἐπὶ τῆς Frankfort-sur-Mein (Φραγφόρτη ἐπὶ τοῦ Μοίνου). Ὡς παρατηρεῖ λοιπὸν τις, αἱ μόναι δυναταί διαβάσεις τοῦ Ῥήνου ὑπὸ γαλλικῶν στρατευμάτων εἶναι αἱ περιῶν τελευταίως εἶρηται, μὲ τὴν ὑποχρέωσιν πάντοτε τῆς πολιορκίας ἢ καὶ ἀπλῶς τῆς ἐπιτηρήσεως τῆς Landau (Λανδάου),

διὰ τὴν μὲν, τῆς Rastadt (Ῥαστάδη) διὰ τὴν δέ. Τῶντι, ὡς εἶδομεν, αἱ καλαὶ διαβάσεις, δι' ὧν παρακάμπονται τὰ μεγάλα Ῥηνικά φρούρια, καλύπτονται διὰ τῆς οὐδετερότητος τοῦ Λουξεμβούργου καὶ τοῦ Βελγίου. Ἡ διάβασις μεταξὺ Mayence (Μαγοντία) καὶ Mannheim (Μαγχαμία) παρουσιάζει τὸ μὲν δυσκολίας τοπικὰς, τὸ δὲ ἔχει κατὰ μέτωπον τὰ φρούρια Mayence (Μαγοντία) καὶ Gernersheim (Γεμερχαμία)· ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῆ δυνατὴ ἡ διάβασις, ἥτις βεβαίως πρέπει νὰ ἔπεται μεγάλης μάχης ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Ῥήνου, τὸ Βερολίον, ὅπερ ἔσεται ὁ κύριος στρατιωτικὸς σκοπὸς, κείναι πολὺ μακρὰν, ἥτοι 500 χιλιόμετρα, ὃ ἔστιν 20 ἡμερῶν τακτικῆς πορείας ἀπὸ τοῦ Ῥήνου, ὃ δ' ὅλος τόπος ὑπερασπίζεται ὑπὸ τοῦ Wesser (Βέσσερ, Ουέσσερος) καὶ τοῦ Elbe (Ἑλβα). Μία τοιαύτη ἐπιδρομὴ, ἐὰν μὴ στέφεται διαρκῶς ὑπὸ τῆς νίκης, καθίσταται λίαν ἐπικίνδυνος εἰς τὸν ἐπιδρομέα, ἐφ' ὅσον ἡ νότιος Γερμανία ἀνθίσταται, ἐκφοβίζουσα οὕτω τὸ δεξιὸν πλευρὸν τοῦ στρατοῦ, τοῦ καταπατοῦντος τὸ πρωσσικὸν ἔδαφος. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τοιαύτη ἐπιδρομὴ δύναται καὶ πρέπει νὰ συνδυασθῆ μὲ ἐπιδρομὴν θαλασσίαν ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Βαλτικῆς, ἀλλ' ὁ Ἀμερικανικὸς πόλεμος ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους τὴν διὰ τῶν τορπιλλῶν περιφρόνησιν τῶν μεγάλων πολεμικῶν πλοίων, καὶ μέχρις οὗ σύστημά τι ἀλιεύσεως αὐτῶν ἐπιτυχῆς δὲν ἀναφανῆ, ἡ ἐπιδρομὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ παράσχη οὐδεμίαν συνδρομὴν εἰς τὸν στρατόν· διότι ἀδυνατεῖ νὰ ἐνεργήσῃ ἀπόβασιν, ὅπερ καὶ εἶδομεν κατὰ τὸν τελευταῖον Γαλλογερμανικὸν πόλεμον.

Ἄλλ' αἱ ἐπὶ τὴν νότιον Γερμανίαν διαβάσεις μεταξὺ Lauterbourg (Λαουτερβοῦργον) καὶ Bâle (Βασιλεία), ἥτοι αἱ δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ τοῦ Στρασβούργου, παρουσιάζουσιν οὐχὶ μικρὰ πλεονεκτήματα. Ἡ νότιος Γερμανία εἶναι σχεδὸν ἀνοικτὴ

πρὸς γαλλικὴν ἐπιδρομὴν, τὰ δὲ γαλλικὰ ὄρια συντείνουσιν εἰς τοῦτο, ὄντα ὡς εἶπειν εὐθέα καὶ κάθετα ἐπὶ τῶν γραμμῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ ὀδηγοῦσι ταχέως ἐπὶ τοῦ Ῥήνου τὰς ὀπισθεν συσσωρευμένας γαλλικὰς φάλαγγας· τρία δὲ ἰσχυρότατα γαλλικὰ φρούρια, τὸ Μίτς, Στρασβοῦργον καὶ Besançon (Βεζανσὼν), συγκροτοῦσι μέγα τρίγωνον στρατηγικόν.

Ἄλλως τε ἡ ἐπὶ τὴν νότιον Γερμανίαν διάβασις παρουσιάζει παραυτίκα μέγιστον πλεονέκτημα. Κατεχομένων, ἅμα τὰ ἔργα τοῦ πολέμου ἀρχίσωσι, τοῦ Βαδεν καὶ τῆς Βυρτεμβέργης, ἐλπίζεται ἡ ἀπόσπασις αὐτῶν ἀπὸ τῆς Πρωσσικῆς συμμαχίας, ἡ τοῦλάχιστον ἡ ἀναγκαστικὴ αὐτῶν οὐδετερότης. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ὁ γαλλικὸς στρατὸς ἀποφεύγει διὰ τῆς κάτωθι τῆς Lauterbourg (Λαουτερβοῦργον) διαβάσεως ταυτοχρόνως ἔλα τὰ ἰσχυρὰ γερμανικὰ φρούρια τοῦ Ῥήνου, ἥτοι τὴν Landau (Λανδάου), Gernersheim (Γεμερχαμία), Mayence (Μαγοντία), Coblenz (Κοβλεντία), Cologne (Κολωνία), καὶ φθάνει σχεδὸν ἀναιμωτῶς ἐπὶ τὸν Mein (Μοῖνος) ποταμὸν, χωρὶς κἄν νὰ παρεμποδισθῆ ἀπὸ τὸ φρούριον Rastadt (Ῥαστάδη), ὅπερ παρακάμπτεται, ἄλλως τε δὲ καὶ διὰ μικρᾶς δυνάμεως ἐπιτηρεῖται. Ἡ τοιαύτη διάβασις ἀπομονώνει λοιπὸν τὴν Πρωσίαν, ἄγει δὲ ἐκ πρώτης ἀφετηρίας τὰ γαλλικὰ ὄπλα εἰς τὸ κέντρον τῆς Γερμανίας, δύναται δὲ καὶ ὀφείλει νὰ συνδυασθῆ αὕτη μετὰ μεγάλης στρατιωτικῆς ἐπιδείξεως ἐπὶ τὴν Mannheim (Μαγχαμία), ὅπου διὰ βίας νεὰς ἐπὶ τοῦ Ῥήνου ἀπὸ Spire (Σπίρη), Mannheim (Μαγχαμία) καὶ Worms (Βόρμς), ἐπιτηρουμένων τῶν φρουρίων Gernersheim (Γεμερχαμία), Mayence (Μαγοντία), ἑτέρα διάβασις συγκλίνει ἐπὶ τῷ αὐτῷ, ἥτοι ἐπὶ τὸν Mein (Μοῖνον).

Τὸ σχέδιον τοῦτο, ὅπερ ὑπάρχει τὸ κάλλιστον πάντων πρὸς διάβασιν τοῦ Ῥήνου, ὡς εἶχον τὰ πράγματα, ἀπαιτεῖ ἐν καὶ

μόνον, περί οὗ ἐν γνώσει δὲν ἐγένετο λόγος ἄχρις ὥρας, ἀπαιτεῖ δὴλ. ἡ Γαλλία νὰ παρουσιάσῃ δυνάμεις ἐμπολέμους τοῦλάχιστον ἴσας πρὸς τὰς γερμανικάς. Φρονούντες, ὅτι ἀρκούντως κατεστήσαμεν γνωστὰ τὰ πλεονεκτήματα καὶ μειονεκτήματα τῶν γνωστῶν διαβάσεων τοῦ Ῥήνου, ὡς καὶ τὰ τῆς χώρας, ἐν ἧ κατὰ πρῶτον δέον νὰ συμπλακῶσιν οἱ ἐμπόλεμοι Γάλλοι καὶ Γερμανοί, ἴδωμεν ἤδη ὅποια τὰ ἀρχικά ἀμφοτέρων ἐν τῷ τελευταίῳ πολέμῳ σχέδια, ἀμέσως ἐξαρτώμενα κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐκ τῶν μεθορίων χωρῶν, ὧν ἐξετάσαμεν ἤδη τὴν στρατιωτικογεωγραφικὴν κατάστασιν.

Ἀρχικά τοῦ πολέμου σχέδια τῶν δύο ἀντιμαχομένων.

Ἐν τοῖς προηγουμένοις ἐξετάσαμεν, τὸ ἐφ' ἡμῖν, τὴν στρατιωτικογεωγραφικὴν κατάστασιν τῶν χωρῶν, αἵτινες ἀναγκαιῶς εἶναι τὸ πρῶτον θέατρον τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς πάντα γαλλογερμανικὸν πόλεμον, καὶ φρονούμεν ὅτι ἀρκούντως κατεδείχθη, ὅτι, ὡς εἶχον τὰ μεθόρια διὰ τῆς συνθήκης τοῦ 1815, τὰ γαλλικά ὄρια προσφέρονται εἰς ἐπίθεσιν γερμανικὴν, ἐνῶ, προκειμένου περὶ Γερμανίας, μόνη ἡ Νότιος εἶναι ἀπροκαλύπτως ἐκτεθειμένη εἰς ἐπίθεσιν γαλλικὴν.

Ἐκ τούτου συνάγεται εὐκόλως, ὅτι εἰς ἰσότητά πολεμικῶν δυνάμεων δυνατὸν νὰ παρουσιασθῶσι δύο θέατρα πολέμου, τὸ μὲν ἐν τῇ Νοτίῳ Γερμανίᾳ δι' ἐπίθεσιν γαλλικὴν, τὸ δὲ ἐν τῇ ἀνατολικῇ Γαλλίᾳ δι' ἐπίθεσιν γερμανικὴν. Ἐὰν τοιοῦτόν τι ὑποτεθῇ ἐκατέρωθεν ἐνεργούμενον, ἐπέρχεται ἡ εἰς δύο διχοτόμησις τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ἐκατέρου τῶν ἀντιμαχομένων· πᾶς δὲ τις εὐκόλως ἐννοεῖ, ὅτι τότε ἡ ταχύτης τῶν κινήσεων καὶ ἡ πρώτη κερδηθεῖσα μάχη θέλει μετατρέψῃ τὸν πόλεμον διὰ τὴν μίαν τῶν δύο ἀντιμαχομένων δυνάμιν εἰς καθαρῶς ἀμυντικόν, ἐνῶ διὰ τὴν ἑτέραν εἰς καθαρῶς ἐπιθετικόν· ἀλλὰ μικρὰ σκέψις μᾶς ὀδηγεῖ νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ χεῖριστον

πάντων διὰ τινὰ στρατὸν εἶναι ἡ ῥιζικὴ τροποποίησις τῶν ἀρχικοῦ πολεμικοῦ σχεδίου, πρὸ πάντων ὅταν οὗτος ἀπὸ ἐπιθετικοῦ μεταποιηθῇ εἰς στρατὸν ἀμυνόμενον. Ἡ τελικὴ τοῦ πολέμου λήξις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τολμῶμεν ν' ἀποφανθῶμεν, ἔσεται ὑπὲρ τοῦ πρῶτον νικήσαντος.

Ἄλλ' ἐν τῷ τελευταίῳ πολέμῳ, ὃν μελετῶμεν, αἱ πολεμικαὶ δυνάμεις τῶν ἀντιμαχομένων πολὺ ἀπὸ τῆς ἰσότητος ἀπέχον. Ἰδωμεν ἤδη ὅποια ἦσαν τὰ ἀρχικά αὐτῶν πολεμικά σχέδια.

Ἀρχικὸν πολεμικὸν σχέδιον τῶν Γερμανῶν.

Ἡ Πρωσία ἐν τῇ ἀπεκδοχῇ πολέμου κατὰ τῆς Γαλλίας, ἡ ὀρθότερον εἰπεῖν, ὑπὸ τῆς Γαλλίας κηρυσσομένου, ἦτο ἤδη ἔτοιμος, μεθ' ὅλους τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν Γερμανῶν περὶ τοῦ ἐναντίου· ἐκ τῶν προτέρων δὲ, καὶ οὐχί, ὡς συνήθως, ἐκ τῶν ὑστέρων συνάγεται καὶ τὸ ἀρχικὸν πολεμικὸν σχέδιον ὀρισμένον ὄν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι, πρὶν ἢ κηρυχθῇ ὁ πόλεμος, ἔμενε τῇ Πρωσίᾳ μικράτις ἀμφιβολία, ἂν ἡ νότιος Γερμανία ἐμελλε νὰ μετέξῃ τοῦ ἀγῶνος· πλὴν ἡ ἀμφιβολία αὕτη, μηδὲ ὅπως ἐπεκτεινομένη μέχρι φόβου ἀνταγωνισμοῦ, περὶωρίζετο εἰς τὴν ἰδέαν τῆς οὐδετερότητος. Ἄλλ' ὅμως καὶ τοῦτο διεσκεδάσθη, ἐπενεργήσαντος ἐπὶ τῶν Νοτίων τοῦ αἰσθήματος τοῦ γενικοῦ γερμανικοῦ ἐθνισμοῦ. Σημειωτέον δὲ, ὅτι τὰ στρατιωτικὰ πρωσσικὰ συμφέροντα οὐδὲ ὅπως παρεβλάπτοντο, τῆς Νοτίου Γερμανίας παραμενούσης ἐν οὐδετερότητι, τὰ μάλα δὲ ἐκέρδιζον, διότι τότε ἅπασαι αἱ δυνάμεις τῆς Βορείου γερμανικῆς ὁμοσπονδίας κύριον καὶ μόνον σκοπὸν εἶχον νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν φύλαξιν τῆς στενῆς γραμμῆς τῶν κοιλάδων τοῦ Μοσέλλα καὶ τῆς Νάχης.

Ἐκ τῆς ἀρχικῆς διαθέσεως τῶν γερμανικῶν στρατιῶν καταφαίνεται ὁ σκοπὸς τοῦ πρῶσικοῦ ἐπιτελείου. Αἱ δυνάμεις παρηγγέλησαν νὰ καταφθάσωσιν ἐπὶ τὸν Ῥήνον κατὰ τοῦ Λαουτερβούργου, ὅπερ σημαίνει ὅτι χώρα ἐργασίας αὐτῶν ὠρίσθη ἡ Ῥηνικὴ Πρωσσία καὶ ἡ Ῥηνικὴ Βαυαρία. Ἀφ' ἑτέρου οὐδὲν διεπράξαντο, ὅπως ἀσφαλίσωσι τὰς χώρας τὰς ἀνταποκρινόμενας εἰς τὸν βῶν τοῦ Ῥήνου ἀπὸ Βασιλείας (Bale) μέχρι Λαουτερβούργου (Lauterbourg)· ἐνῶ τούναντιον ἐμερίμνησαν περὶ ἐνδεχομένης ἀποβάσεως Γάλλων κατὰ τὰς Βαλτικὰς τῆς Πρωσσίας ἀκτᾶς.

Ἡ παρατήρησις αὕτη εἶναι ἀξία προσοχῆς, διότι ἄγει ἡμᾶς εἰς τὴν ἐρώτησιν, ἡ Πρωσσία ἐθυσίαζε δωρεὰν τοὺς συμμάχους αὐτῆς τῆς Νοτίου Γερμανίας;

Ἡ ἀδυναμία τῆς Νοτίου Γερμανίας ἦτο γνωστοτάτη εἰς τὸ Πρῶσικὸν ἐπιτελεῖον, ὡς ἐπίσης ἐγίνωσκε τοῦτο τὸ σχεδὸν ἀδύνατον τῆς παρεμποδίσεως διαβάσεως στρατοῦ Γαλλικοῦ κατὰ τὴν γραμμὴν Λαουτερβούργου—Στρασβούργου (γ). Ἐκ

(γ) Ἐπιβοηθητικὸς ἡμῖν ἔρχεται αὐτὸς ὁ Βισμάρκ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ὅμιλῶν οὗτος ἐν τῇ Βουλῇ τὴν 20[2] μαΐου ε. ε. κατόπιν τῆς εἰρήνης προστίθῃσι· «Τὴν θέσιν τῆς Νοτίου Γερμανίας κάλλιπτα θὰ χαρακτηρίσω, ἐπαναλαμβάνων τοὺς λόγους τοῦ εὐφροεστάτου βασιλέως τῆς Βυρτεμβέργης Γουλιέλμου, καθ' ὃν χρόνον ἡ Γερμανία προσκαλεῖτο νὰ συμμαχήσῃ τοῖς Ἀγγλοῖς καὶ τοῖς Γάλλοις ἐπὶ τῶν Κριμαϊκῶν, χωρὶς νὰ ἔχη συμφέρον νὰ πράξῃ τοῦτο. — Ἀποδέχομαι τοὺς λόγους σου (εἶπε πρὸς με), ὅτι οὐδὲν συμφέρον ἔχομεν νὰ ἀναμιχθῶμεν εἰς τὸν πόλεμον τοῦτον, ὅτι οὐδὲν γερμανικὸν συμφέρον οὔτε κινδυνεύει, οὔτε ἀπαιτεῖ τὴν θυσίαν γερμανικοῦ αἵματος. Ἐὰν δὲ πρῶτα ἐξ αἰτίας τοιαύτης νὰ διχονοήσωμεν πρὸς τὰς δυτικὰς Δυνάμεις, ἔσο βέβαιος, ὅτι ἐν τῷ ὁμοσπονδικῷ συμβουλίῳ θὰ συμφωνήσω μετὰ σοῦ ἕως τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκρηξίν τοῦ πολέμου τὸ πρᾶγμα ἀλλάσσει. Πρόθυμος, εἶπερ τις ἄλλος, εἶμαι καὶ ἐγὼ νὰ τηρήσω τὸν λόγον μου, φυλάττου ὅμως, Βισμάρκ, μὴ κρίνης τοὺς ἀν-

τῆς γνώσεως δὲ ταύτης ἐξηγεῖται καὶ ἡ ἐγκατάλειψις τῶν νοτιῶν τούτων κρατῶν καὶ ἡ ὀλικὴ τῶν γερμανικῶν δυνάμεων συγκέντρωσις ἀπὸ τοῦ Λαουτερβούργου καὶ πέραν πρὸς τὰ ἰσχυρὰ γερμανικὰ ῥηνικὰ φρούρια.

Τῶν γερμανικῶν δυνάμεων ἰσχυρῶς ἐγκαθισταμένων κατὰ τὴν παραρῥήνιον χώραν ταύτην, ἀληθῶς οἱ Γάλλοι ἦσαν ἐλεύθεροι νὰ διέλθωσιν ἀπὸ Στρασβούργου τὸν Ῥήνον· ἀλλ' ὅμως πᾶς τις ὀλίγον τι τὴν στρατιωτικὴν ἱστορίαν μελετῶν, κατανοεῖ τὰς συνεπείας τοῦ κινήματος τούτου. Οἱ Γερμανοὶ, εὐκολώτατα ἀνερχόμενοι τὴν δεξιὰν τοῦ Ῥήνου ὄχθην, ἤθελον ἀποκόψει τοὺς Γάλλους ἐπιδρομεῖς, ἠναγκασμένους νὰ καταθέσωσι τὰ ὄπλα, ὡς μὴ ἔχοντες οὐδὲν μέσον ἐπανακάμψεως εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν. Ἄλλως τε, ὡς προηγουμένως εἶπομεν,

θρώπους ἄλλως πως ἢ ὅπως εἶναι. Δοθῆτω ἡμῖν τὸ Στρασβούργον, καὶ ἡμεῖς ἀποδύμεθα παραχρῆμα εἰς οἰονδήποτε κίνδυνον. Ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ Στρασβούργον ἴσταται ὡς πύλη, ἀφ' ἧς δυνατὸν νὰ ἐρμηύσῃ τὴν χώραν μου ξένος στρατὸς καὶ ξένη δύναμις, τὸ κακὸν τοῦτο ἡμπορεῖ νὰ ἐπισκήψῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου πρὶν λάβῃ καιρὸν ἡ Ὅμοσπονδία νὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειάν μου. Δὲν διστάζω νὰ φάγω τὸν πικρὸν τῆς ἐξορίας ἄρτον παρὰ τῷ ὑμετέρῳ στρατοπέδῳ, ἀλλ' οἱ δυστυχεῖς ὑπήκοοί μου θὰ μοὶ γράψωσιν ὅτι πιέζονται ὑπὸ τῆς λεηλασίας καὶ τῶν φορολογιῶν, καὶ θὰ μὲ παρακαλῶσι ν' ἀλλάξω γνώμην. Ἀγνοῶ ἂν πάντες θὰ μείνωσιν σταθεροί· ὁ πυρὴν ὅμως ἔγκειται ἐν τῷ Στρασβούργῳ, ὅπερ, ἐφ' ὅσον δὲν γίνεται κτῆμα γερμανικόν, θὰ ἐμποδίζει τὴν νότιον Γερμανίαν νὰ μετέλθῃ τὴν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος εἰλικρινῆ καὶ ἀπροκάλυπτον πολιτικὴν. Ἐφ' ὅσον δύνανται νὰ ἐξέλθωσι τῶν πυλῶν τοῦ Στρασβούργου 150,000 Γάλλων, ὅσον καὶ ἂν σπεύσωσιν οἱ Γερμανοί, δὲν θὰ τοὺς προλάβωσιν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Ῥήνου. Οἱ Γάλλοι θὰ φθάσωσι πρότερον εἰς τὴν χώραν μου. — Μέγιστον θάρρος καὶ μέγιστην αὐταπάρνησιν λοιπὸν ἔπρεπε νὰ δεῖξωσιν οἱ νότιοι Γερμανοί, ὅπως μετ' ἡμῶν συνάρωσι τὸ βαρὺ τοῦ πολέμου φορτίον, καὶ περ αὐτοὶ περισσότερον ἢ ἡμεῖς κινδυνεύοντες».

τοιούτον τι ἐκ μέρους τῶν Γάλλων ἠδύνατο τότε μόνον λογικῶς νὰ μηχανευθῆ, ὅτε ἡ Γαλλία ἰσαριθμούς ὅλη τῇ Γερμανίᾳ εἶχε τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις· εἶναι δ' ἀληθές, ὅτι τοιούτον τι μέμφεται αὐτοὺς μὴ διαπράξαντας ὁ Γερμανὸς Ἰούλιος Βικέδης (Julius Wickede), γράφων περὶ τῶν στρατηγικῶν σφαλμάτων τῶν Γάλλων κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον, καὶ καθ' ἣν περίπτωσιν εὐρέθησαν ἐν ἐλάσσονι στρατιωτικῇ δυνάμει· ἀλλ' ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ μὴ συμφωνήσωμεν μετ' αὐτοῦ, τόσῳ μᾶλλον, καθόσον φρονεῖ, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπιδρομὴ ἠδύνατο ν' ἀλλοιώσῃ τὸ ἀρχικὸν πολεμικὸν σχέδιον τῶν Γερμανῶν. Οἱ Γερμανοὶ λοιπὸν, συσσωρευθέντες πέραν τοῦ Λαουτερβούργου, προφανῶς καταδεικνύουσιν ὅτι δὲν φοβοῦνται τὰ ἀποτελέσματα ἐπιδρομῆς γαλλικῆς μεταξὺ τούτου καὶ Στρασβούργου τόσῳ μᾶλλον, καθόσον τῶν γαλλικῶν δυνάμεων μόλις ἀριθμουσῶν ἐπὶ τοῦ χάρτου 300,000 ἀνδρῶν, πραγματικῶς δὲ, ὡς ἐξ ἐπισήμων ἐγγράφων ἐξάγεται, 210,000, ἀποσπωμένων τῶν ἐπιδρομῶν 100—150,000, οἱ λοιποὶ παραμένοντες ἐπὶ τῶν βορειοανατολικῶν ὀρίων τῆς Γαλλίας, τῶν ἀντιστοιχοῦντων πρὸς τὴν Ῥηνικὴν Πρωσσίαν καὶ Ῥηνικὴν Βαυαρίαν, οὐδὲν πολεμικὸν ἐπιχειρήμα δύνανται νὰ διαπράξωσι κατὰ τῆς λοιπῆς κολοσσιαίας γερμανικῆς δυνάμεως. Εἰς ἰδιαίτερον ἄρθρον ἡμῶν, ἰδὸν τὸ φῶς τὸν Ἰούλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἠριθμήσαμεν τὰς δυνάμεις ταύτας, ὁ δὲ πόλεμος ἀπέδειξεν εἰς τὰ ὄπλα Γερμανοὺς συμπαγεῖς πλέον τοῦ ἑκατομμυρίου.

Ἐξ ὧν τούτων λοιπὸν συνάγεται, ὅτι οἱ Γερμανοὶ διὰ τῆς παρατάξεως αὐτῶν ἐξησφάλιζον ἀφ' ἑνὸς τὴν νότιον Γερμανίαν διὰ τῆς ἐπικειμένης ἐνεργείας τῆς 3^{ης} αὐτῶν στρατιᾶς, ἂν Γάλλοι ἐπέδραμον, ἦσαν δ' ἔτοιμοι νὰ παλαίσωσι διὰ τῆς 1^{ης} καὶ 2^{ης} στρατιᾶς πρὸς τὰς λοιπὰς γαλλικὰς δυνάμεις κατὰ μέτωπον. Τὸ ζήτημα ἦτο, τίς τῶν δύο ἤθελε πρῶτος

ἄρει τὸ ξίφος καὶ ἀποκαλύψῃ τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἐπιφυλακτικῆς θέσεως, ἣν κατέλαβον τὰ γερμανικὰ στρατεύματα, ἔτοιμα πρὸς πᾶσαν ἐπιχείρησιν. Τὴν θέσιν δὲ ταύτην τὰ μέγιστα ἰσχυροποίησεν ἡ ἀδράνεια τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, ὅστις, καίπερ πρῶτος παρὰ τὰ μεθόρια ταχθεὶς, οὐδὲν ὅμως πολεμικὸν ἔργον διεπράξατο ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἤτοι μέχρι τῆς 2. Αὐγούστου (ν. ε.). Ἀλλὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ Γερμανοὶ εἰς μάτην παραφυλάζαντες, ὅπως ἴδωσι τοὺς σκοποὺς τῶν Γάλλων, οὐς ἄλλως τε καὶ καλῶς, φαίνεται, ἐγίνωσκον ὡς ἐπιθετικοὺς, ἀπεφάσισαν τὴν ἐναρξιν τῶν ἐαυτῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, καθαρῶς ἐπιθετικῶν. Διὰ τῆς ἐπιθέσεως ταύτης ἐματαίουν πᾶσαν πρὸς τὴν Νότιον Γερμανίαν ἐπιχείρησιν, ἐλάβανον δὲ αὐτοὶ οὗτοι τὴν φροντίδα νὰ σπεύσωσι πρὸς τέλεσιν σκοπῶν ἀγόντων διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Moselle (Μοσσέλλα), κατόπιν δὲ διὰ τῆς τοῦ Μάρνου (Marne), συντόμως πρὸς Παρισίους. Οὕτω τὴν 4. Αὐγούστου (ν. ε.) ἐπετέθησαν κατὰ τῆς μεραρχίας Δουαὶ εἰς Βαίτεμβούργον· τὴν δὲ 6. Αὐγούστου κατέστρεφον τὸ σῶμα τοῦ Μακμαὼν εἰς Βοέρτ (Woert), καὶ τὸ τοῦ Φροσσάρ (Frossard) εἰς Σπίκεριν (Spikerin). Ἐκτοτε ὁ πόλεμος τῶν Γάλλων, ὡς εἰκὸς, μετετρέπετο εἰς καθαρῶς ἀμυντικόν.

Εἰς τὰ περὶ ὀρίων τῆς Γαλλίας σχετικῶς πρὸς ἐπίθεσιν γερμανικὴν, ἐν ἰσχύϊ μενούσης τῆς οὐδετερότητος τοῦ Λουξεμβούργου καὶ τοῦ Βελγίου ἀφ' ἑνὸς, καὶ τῆς Ἑλβετίας ἀφ' ἑτέρου, κατεδείξαμεν ὅτι μένουσι τρεῖς εὐκολοὶ ἔκ καλαὶ γραμμαὶ στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τοὺς Γερμανοὺς ἐπιδρομῆς. Μὴ σκοποῦντες νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐκ νέου τὰ περὶ τῶν διαβάσεων τούτων, καὶ παραπέμποντες τὸν ἀναγνώστην εἰς τὰς προηγουμένας σελίδας, περιοριζόμεθα λέγοντες, ὅτι ἐπὶ τῶν δεδομένων τούτων ἐβασίσθη τὸ ἐπιθετικὸν σχέδιον τοῦ Μόλτκε, ὅπερ αἱ περιττά-

σεις τοῦ πολέμου τῷ ἐπέτρεψαν νὰ ἐφαρμόσῃ κατὰ γράμμα.

Αἱ ἐπιθετικαὶ δυνάμεις τῶν Γερμανῶν διηρέθησαν ὡς ἑπεται:

1η στρατιὰ συγκεντρωθεῖσα ἐν ἀρχῇ εἰς Κοβλεντίαν (Coblentz), συγκειμένη ὑπὸ τοῦ 7ου, 8ου καὶ 1ου σώματος ὑπὸ τὸν στρατηγὸν τοῦ πεζικοῦ Στεϊνμετς (Steinmetz).

2α στρατιὰ ὑπὸ τὸν πρίγκιπα Φρεδερίκον Κάρολον, συγκεντρωθεῖσα εἰς Χομβούργον (Hombourg) τῆς Βαυαρίας καὶ συγκειμένη ἐκ τοῦ 2ου καὶ 3ου σώματος, ἐχόντων ὅπισθεν αὐτῶν τὸ 9ον καὶ 10ον.

3η στρατιὰ ὑπὸ τὸν βασιλικὸν πρίγκιπα τῆς Πρωσίας, προωρισμένη τὸ μὲν ὅπως ἐργασθῆ εἰς τὴν νότιον Γερμανίαν καθ' ἣν περίπτωσιν οἱ Γάλλοι ἤθελον ἐπιδράμει ταύτην, τὸ δὲ κατὰ τὸν ἐπιθετικὸν πόλεμον εἰς τὰ μεταξὺ Ῥήνου καὶ τῶν Βοσγίων. Αὕτη συνεκεντρώθη περὶ τὴν Μαγχαμίαν (Manheim) μέχρι Lauterbourg (Λαουτερβούργον), συγκειμένη ὑπὸ τοῦ 2ου Βαυαρικοῦ σώματος, τοῦ 5ου καὶ 11ου τῆς Βορείου Ὀμοσπονδίας, τῶν μοιραρχιῶν Βυρτεμβέργων καὶ Βαδαίων.

Κατόπιν ἡ 3η στρατιὰ, ἐκλείψαντος παντὸς φόβου ἐκ μέρους τῆς Αὐστρίας, προσηυξήθη διὰ τοῦ 1ου Βαυαρικοῦ σώματος καὶ τοῦ 6ου Πρωσικοῦ, ἅτινα ἐν ἀρχῇ ἦσαν ἐπιτηρητικὰ ἐπὶ τῶν αὐστριακῶν μεθωρίων.

4η στρατιὰ, κληθεῖσα ἐφεδρική, ὑπὸ τὸν Βασιλικὸν πρίγκιπα τῆς Σαξωνίας, συγκειμένη δὲ ὑπὸ τῆς Βασ. πρωσσικῆς φρουρᾶς, τοῦ 4ου καὶ 12ου σώματος, συνεκεντρώθη εἰς τὰ Καισαρικὰ Λουτρά (Kaiser Lautern), ὅπισθεν τῆς 1ης καὶ 2ας στρατιᾶς, εἰς ἃς καὶ προτεκολλήθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πρώτων πολεμικῶν συμβάντων.

Ἐκτὸς τούτων ὑπῆρχον αἱ ἐξῆς δυνάμεις. Ἡ μεραρχία τῆς Ἔσσης Δαρμστάδης (Hesse-Darmstadt), ἥτις μετὰ τῆς 18ης

πρωσσικῆς μεραρχίας ἀπετέλει τὸ 9ον σῶμα. Ἡ 17η μεραρχία, ἥτις ἦτο ὑπὸ τὸν μέγαν δούκα τοῦ Μακλεμβούργου μετὰ τῆς 2ας μεραρχίας τῆς Λανδβέρ, ἀπετέλεσε τὸ 13ον σῶμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ἐφεδρος στρατιὰ τῆς Λωρβραίνης».

Ἡ μεραρχία τῶν Βαδαίων (ἀποσπασθεῖσα κατόπιν τῆς μάχης τοῦ Βοἲρτ ἀπὸ τῆς 3ης στρατιᾶς) καὶ ἡ 1η μεραρχία τῆς Λανδβέρ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Βέρδερ (Werder), ἀπετέλεσαν τὸ 14ον σῶμα, τὸ πολιορκήσαν κατόπιν τὸ Στρασβούργον. Ὅτε δὲ ἤρξαντο οἱ περὶ τὸ Μῆτς ἀγῶνες, ἀπεστάλη ἐκεῖσε καὶ ἡ 3η μεραρχία τῆς Λανδβέρ καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν πολιορκίαν αὐτοῦ.

Τὸ σύνολον τῶν δυνάμεων τῆς ὅλης Γερμανίας, αἵτινες ἐκινήτοποιήθησαν περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου, ἀνῆρχοντο εἰς 17 σώματα, ἥτοι 34 μικτὰς μεραρχίας πεζικοῦ, 9 μεραρχίας ἵππικοῦ καὶ 1,530 πυροβόλα.

Ὅπισθεν δὲ τῶν στρατευμάτων τούτων τοῦ μονίμου στρατοῦ μόνη ἡ Πρωσία ἠδύνατο νὰ χορηγήσῃ 12 μεραρχίας Λανδβέρ τοῦ πεζικοῦ, μὲ συντάγματα ἐκ 4,000 ἀνδρῶν, καὶ 12 ποιαύτας τοῦ ἵππικοῦ.

Τὴν ἀπαρίθμησιν ταύτην τῶν γερμανικῶν δυνάμεων δὲν ἐκάμαμεν ἄνευ σκοποῦ· παρακατιῶν βλέπει ὁ ἀναγνώστης τίνας ἀπέναντι τούτων ἀντέταξεν ἡ Γαλλία, καὶ τί διεπράξατο ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου.

Ἀρχικὸν πολεμικὸν σχέδιον τῶν Γάλλων.

Ἡ Γαλλία, ὡς εἶναι ἤδη τοῖς πᾶσι γνωστὸν, ἀπέναντι τῶν κολλοσσιαίων γερμανικῶν δυνάμεων μόλις ἠδυνήθη νὰ παρατάξῃ περὶ τὰς 300 χιλιάδας μαχητῶν. Κρίνοντες πάντῃ περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅ,τι παρ' ὄλων ἐλέχθη περὶ τοῦ ἀποτόλμου τῆς κηρύξεως πολέμου ἐναντίον ἐχθροῦ ἔχοντος δυνά-

μεις υπερτετραπλασίας, εξετάσωμεν τὸ στρατιωτικὸν μέρος ἀπολύτως.

Ἡ Γαλλία, καίπερ προκαλέσασα τὴν πάλην, μόλις ἤδυνήθη νὰ συναγάγῃ ἀτελῶς συμπληρωμένα τὰ ἐξῆς σώματα, ἅτινα, περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου, παρετάχθησαν ὡς ἀκολούθως.

Τὸ 1ον σῶμα (Μακμαῶν) ἔμπροσθεν τοῦ Στρασβούργου, μέτωπον πρὸς τὴν Ῥηνικὴν Βαυαρίαν, θέμενον, ὡς προφυλακὴν εἰς Βαϊτεμβούργον τὴν μεραρχίαν Δουαί, ὅπισθεν τοῦ σώματος τούτου, κατέχον τὴν Βελφόρτ (Belfort), διετέθη τὸ 7ον σῶμα (Δουαί ἀδελφός). Εἰς Βίτχην (Bitche) ἐτάχθη τὸ 5ον σῶμα τοῦ Φαιλλὺ (de Faily), δυνάμενον νὰ προφυλάξῃ τὴν ἀριστερὰν τοῦ 1ου σώματος καὶ ἐργασθῇ μετ' αὐτοῦ.

Τὰ τρία ταῦτα σώματα, δύναταί τις εἰπεῖν, ἀπετέλουν οἰονεὶ ἰδιαιτέραν στρατιάν τὴν τῆς Ἀλσατίας, ὧν τὸ 7ον ἐφεδρεία. Τὸ 2ον σῶμα Φροσσάρ (Frossard) ἔλαβε θέσιν ἔμπροσθεν τοῦ Σαϊντ-Ἀβόλδ (St Avold). Τὸ 3ον Βαζαῖν (Bazaine) μεταξὺ Σαρρέβρουκου (Sarrebrouk) καὶ Θιομβίλλης (Thionville) εἰς Βουλαῦ (Boulay). Τὸ 4ον (Λαδμιρῶ, Ladmiraut) εἰς Θιομβίλλην. Τὰ τρία ταῦτα σώματα δύνανται ἕνεκα τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀποτελοῦντα ἰδιαιτέραν στρατιάν, τὴν τῆς Λωρραίνης, ἔχοντα εἰς Μέτς τὴν αὐτοκρατορικὴν φρουρὰν (Βούρβαχης) ὡς ἰδιαιτέραν ἐφεδρείαν.

Τέλος τὸ 6ον σῶμα (Κανροβέρ, Canrobert) ἦτο προωρισμένον εἰς τὴν γενικὴν τοῦ ὄλου στρατοῦ ἐφεδρείαν, συγκερούμενον εἰς Σιαλὼν (Chalons) καὶ Σοασὼν (Soisson).

Ἄπαντα τὰ σώματα ταῦτα ἦσαν ἄνευ οὐδενὸς πρὸς ἄλληλα συνδέσμου, ἐξηρτῶντο δὲ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις διώκει ὡς ἀρχιστράτηγος, καὶ τοῦ γενικοῦ ἐπιτελάρχου τοῦ στρατοῦ Λεβέφ (Le Boeuf).

Ποῖον ἦτο τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τοῦ Ναπολέοντος; Ὁμολογουμένως ἦτο ἐπιθετικόν, τὸ μὲν, διότι κατόπιν οὐδόλως ἀπεκρύβη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, τὸ δὲ συνάγεται καὶ ἐκ τῆς πληθύσεως τῶν χαρτῶν καὶ πληροφοριῶν περὶ Γερμανίας, ἅτινα ἀπεστάλησαν σωρηδὸν εἰς τὰ διάφορα σώματα· ἀλλὰ πόλεμος ἐπιθετικὸς, ὡς εἶχον αἱ δυνάμεις τῆς Γαλλίας, καταδεικνύει δύο μεγάλα σφάλματα· καὶ πρῶτον μὲν τὴν ἴσως πλήρη ἀγνοίαν τῶν δυνάμεων τοῦ ἀντιπάλου, δεύτερον δὲ τὴν πλήρη καταφρόνησιν τῆς ποιότητος καὶ τοῦ ὕλικου τοῦ ἐχθροῦ.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι πολλὰκις στρατοὶ ἐλιγάρημοι ἤσαντο νίκας καὶ συνελέξαντο δάφνας, γνωστὸν ὅμως ὑπάρχει, ὅτι τοῦτο τότε μόνον δύναται νὰ κατορθωθῇ, ὅταν ἡ ἐτοιμότης καὶ ἡ ταχύτης τῶν στρατηγικῶν κινήσεων προκαταλάβῃ καὶ καταπλήξῃ τὸν ἐχθρὸν ἀνέτοιμον ὄντα. Οἱ Γάλλοι ὅμως εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν, καὶ περ πρῶτοι παρὰ τὰ μεθόρια προσδραμόντες, ἔμειναν ὅμως ἀκίνητοι, διότι ὁ στρατὸς αὐτῶν, ἅμα ὁ πόλεμος ἐκηρύχθη, εἰς οὐδὲν ἦτο ἐτοιμος, οἱ δὲ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν τάξεων ἐκ τῆς ἐφεδρείας προστρέχοντες ὤφειλον νὰ συναντήσωσι τὸν στρατὸν ἐπὶ τῶν μεθωρίων συγκεχυμένως (δ).

(δ) Ἰδοὺ τί ἀναγινώσκωμεν (ἰδὲ Vandevelde) περὶ τῶν πολεμικῶν σχεδίων τοῦ Ναπολέοντος·

«Μικρὰ πραγματεία φανείσα περὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ 1870, καὶ γραφεῖσα ὑπὸ ἀξιωματικοῦ τοῦ μεγάλου ἐπιτελείου τοῦ στρατοῦ, καὶ ἣτις φάνεται ἔμπνευσθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ναπολέοντος, μᾶς φωτίζει περὶ τοῦ σχεδίου τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ὅπερ παρεδέχθη οὗτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν·

« Τὰ ἐπιχειρήματα, ἅτινα φέρει ὁ συντάκτης πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ αὐτοκράτορος διὰ τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ, καὶ ἅτινα ἐπιμᾶλλον τὸν ἐπιβαρύνουσι, συγκεφαλαιοῦνται ὡς ἐξῆς·

«Ὁ Ναπολέων γινώσκει ὅτι ἡ ἀριθμητικὴ τοῦ

Καί περ τοῦ ἐπιθετικοῦ σχεδίου δικαίως ἐπικριτέου διὰ τὸ ἀνεπαρκές τῶν γαλλικῶν δυνάμεων, ἠδύνατο κάπως τὸ γαλλικὸν ἐπιτελεῖον νὰ κερδίση τὴν συγκατάβασιν τῶν ἐπι-

»ἐχθροῦ δύναιμις εἶναι διπλάσια τῆς ἰδικῆς του»
 »ἀλλὰ φρονεῖ, ὅτι δύναται ν' ἀνισταθμίσῃ τὴν ἀριθμητικὴν ταύτην δια-
 »φορὰν διὰ ὀρηκτικῆς ἐπιθέσεως, διερχόμενος ταχύτατα τὸν Ῥήνον, ὅ-
 »πως προκαταλάβῃ τὸν ἐχθρόν.

»Ἐπελόγιζεν ὅτι συνεπεία πρώτης ἐπιτυχίας ἤθελεν ἐπιτύχει τῆς
 »συνμμαχίας τῆς Αὐστρίας καὶ Ἰταλίας», ὅπερ ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ Να-
 »πολέων παρεγνώρισε τὴν στοιχειώδη ἀρχὴν τῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης,
 »εὐαγόμενος τοῦ πολέμου, χωρὶς νὰ γινώσκῃ τίνας ἔχει φίλους ἢ ἐχ-
 »θρούς.» Ὁ συντάκτης προσθέτει: «Τὸ σχέδιον τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ
 »αὐτοκράτορος, ὅπερ εἰς Παρισίους ὦν ἐνεπιστεύθη εἰς μόνον τὸν Μακ-
 »μαίων καὶ Λεβέρ, συνίστατο εἰς τὸ νὰ συγκεντρώσῃ 150,000 ἀνδρῶν
 »ἐπερὶ τὸ Μέτς, 100,000 εἰς Στρασβοῦργον καὶ 50,000 εἰς Σιαλών.
 »Ἄμα τὰ στρατεύματα ταῦτα συνεκεντροῦντο, ὁ αὐτοκράτωρ ἐσκόπει
 »νὰ συνενώσῃ τὴν στρατιὰν τοῦ Μέτς καὶ τὴν τοῦ Στρασβοῦργου, καὶ
 »ἐπὶ κεφαλῆς 250,000 ἀνδρῶν νὰ διέλθῃ τὸν Ῥήνον καὶ ἀναγκάσῃ τὰ
 »νότια κράτη τῆς Γερμανίας εἰς αὐστηρὰν οὐδετερότητα, κατόπιν δὲ
 »νὰ πορευθῇ εἰς συνάντησιν τῶν Πρώσσων.—Τὸ σχέδιον τοῦτο, ὅπερ
 »συνίστατο εἰς τὸ νὰ περάσῃ τὸν Ῥήνον μὲ 250,000 ἀπέναντι τοῦλάχιστον
 »550,000 Γερμανῶν, καὶ ὅπερ οὐδέποτε ἐδοκιμάσθη, εἶχε τοῦ-
 »λάχιστον τὴν σφραγίδα τοῦ παρατόλμου.

»Ὁ συντάκτης ἐπιπροσθέτει «ἡ διπλῆ ἀποτυχία τῆς 6. Αὐγούστου
 »ἔθετο τὸν γαλλικὸν στρατὸν καὶ τὴν αὐτοκρατορίαν εἰς κρίσιμον κα-
 »τάστασιν, ἣ δὲ τολμηρὰ πρωτοβουλία τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων
 »κατέλαβε τὸν αὐτοκράτορα ἐν αὐτῷ τῷ ὀργανισμῷ τῶν ἐπιθετικῶν
 »αὐτοῦ δυνάμεων (1).»

(1) Φρονοῦμεν, ὅτι πᾶν ἄλλο ἠδύνατο ὁ ὑπερασπίζων τὸν Ναπολέοντα νὰ
 εἶπῃ, περ' ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἀπεδείξαντο τὸ ληρὰν πρωτοβουλία ν. Ἐνῷ
 οἱ Γάλλοι ἦσαν ἤδη ἀπὸ 25 Ἰουλίου παρὰ τὰ μεθόρια, οἱ Γερμανοὶ δὲν εἶχον
 εἰσέτι καταφθάσει. Οἱ Γερμανοὶ πρᾶξθησαν τὸν Αὐγούστον εἰς ἐπίθεσιν, τῶν
 Γάλλων ἀδραγῶς παραμενόντων εἰς τῆς ἀρχικὰς αὐτῶν θέσεις.

κριτῶν αὐτοῦ, ἂν ὁ Μακμαίων (ἰδὲ Wickede) μὲ τὸ 1ον,
 5ον καὶ 7ον σῶμα ἐπεχείρῃ τὴν τοῦ Ῥήνου διάβασιν ἐπὶ
 τὴν γραμμὴν Λαουτερβοῦγον—Στρασβοῦργον, ὅλως εὐχερῆ
 οὔσαν καὶ σχεδὸν ἀφύλακτον, ἐκείθεν δὲ κατερχόμενον τὴν
 δεξιὰν τοῦ Ῥήνου ὄχθην, προσέβαλλε τὴν ἀριστερὰν τῶν Γερ-
 μανῶν πτέρυγα, ἐνῷ τὰ λοιπὰ σώματα εἰς ἓν καὶ μόνον ὄλον
 συνενούμενα καὶ ὑπὸ μίαν καὶ μόνην ἰκανότητα τιθέμενα ἀν-
 τεμετώπιζον ἐν ἀμύνῃ ἢ καὶ ἐν ἐπιθέσει τοὺς κατὰ τὴν πα-
 ραῤῥήνιον Βαυαρίαν, λαμβάνοντες τὴν πρὸς Μαγχαμίαν διεύ-
 θυνσιν. Ἄτυχῶς ὅμως διὰ τὸν γαλλικὸν στρατὸν ὁ μὲν Μακ-

»Ὁ αὐτοκράτωρ ἐγίνωσκεν, ὅτι ὁ πρωσσικὸς στρατὸς ἦτο πάντοτε
 »ἔτοιμος, ὅπως εἰσέλθῃ εἰς ἐκστρατεῖαν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ» ἐγίνωσκεν ἐπί-
 »σης, ὅτι ὁ γαλλικὸς στρατὸς ἐστρεῖτο τῶν πάντων, καὶ ὅτι διετέλει
 »σχεδὸν ἐν ἀριθμῷ εἰρηρικῆς καταστάσεως τὴν στιγμὴν τῆς κηρύξεως
 »τοῦ πολέμου. . . . ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ, ἐμπιστευόμενος εἰς στρα-
 »τὸν, ὅστις τόσας ἐνδόξους ἐπιτυχίας ἔσχεν εἰς Κριμαίαν καὶ Ἰταλίαν,
 »ἐπίστευεν ὅτι διὰ τῆς ἀκαταβλήτου ὀρηκτικότητος ἠδύνατο νὰ ἀντι-
 »καταστήσῃ τὸσαύτας ἀτελείας καὶ ἐξασφαλίσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν
 »νίκην».

»Ὁ αὐτὸς προσεπιλέγει· «Ἡ ἐνέργεια τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ παρέλυσε
 »διὰ τῆς ἀπολύτου ἀγνοίας, ἐν ἣ διετέλου πάντοτε οἱ ἀρχηγοὶ του περὶ
 »τῆς τοποθετήσεως καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ Πρώσσοι ἔκρυπτον
 »τόσον καλῶς τὰς κινήσεις των ὅπως τὸν τρομερῶ παραπετάσματος
 »τοῦ ἑαυτῶν ἰππικοῦ, ὅπερ ἀνέπτυσσον ἔμπροσθέν των ἐφ' ὅλας τὰς δι-
 »ρευθύνσεις, ὥστε μεθ' ὅλας τὰς ἐπιμόρους ἀνιχνεύσεις, οὐδέποτε οἱ
 »Γάλλοι ἐγνώρισαν πραγματικῶς ποῦ εὕρισκετο τὸ πὸ λὺ τῶν δυνά-
 »μεῶν των, καὶ ἐπομένως ποῦ ἔδει νὰ διευθυνθῇ ἡ μεγαλητέρα αὐτῶν
 »προσπάθεια.»

Ἐξ ὄλων τούτων, ἅπανα τὴν σήμερον πολλαχόθεν ἐπιβεβαιοῦνται,
 δύναται τις εἰπεῖν, ὅτι ὁ Ναπολέων ἔπαιξε τὴν τύχην τῆς Γαλλίας καὶ
 τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ἐν ἀπελπισίᾳ διατελῶν ἕνεκα τῶν ἐσωτερικῶν τοῦ
 κράτους αὐτοῦ ἀνωμαλιῶν.

μαῶν οὐδὲν τοιοῦτον ἐπεχειρίσατο, ἐκ τῶν κατόπιν δ' ἀποκαλυφθέντων (ἴδε σημειώσεις ἡμῶν ὑπὸ στοιχεῖον β και δ) καταδεικνύεται, ὅτι καὶ ἡ στρατιὰ, ἣν ἡμεῖς ἀπεκαλίσσαμεν πρὸς διάκρισιν στρατιᾶν τῆς Ἀλσατίας, καὶ ἡ τῆς Λωρραίνης (ἡ στρατιὰ αὕτη ἐκλήθη ἐπισήμως τοῦ Ῥήνου στρατιὰ) ἐμελλον νὰ συνεργασθῶσιν ἐπὶ τῆς Ῥηνικῆς Πρωσσίας καὶ Ῥηνικῆς Βαυαρίας ὑπὸ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν χεῖρα, τὴν τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἐπὶ πεδίου τὸ μὲν διὰ τῶν διακλαδώσεων τῶν Βοσγίων ἀπολύτως στερουμένων συγκοινωνιῶν, τὸ δὲ ἄγοντος κατὰ μέτωπον πρὸς τὰ ἰσχυρότερα Ῥηνικὰ γερμανικὰ φρούρια. Τὸ σχέδιον τοῦτο (1), ἐξελεγχόμενον ὡς κακὸν ρηικὸν σχέδιον, συνδυαζόμενον μὲ κακὴν καὶ ὀλως ἀσυνάρτητον τοποθέτησιν, δὲν ἐπρόφρασε νὰ τεθῆ εἰς ἐνέργειαν, οὐδεμίαν δὲ ἀμφιβολία, ὅτι ἤθελε φέρει τὰ αὐτὰ δλέθρια ἀποτελέσματα, ἅτινα ἐπῆλλον διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν Γερμανῶν.

Δίδοντες πέρασ εἰς τὸ πραγματικῶς ἐκτενὲς ἄρθρον ἡμῶν τοῦτο (ε), ἐπιλέγομεν, ὅτι μόνη ἡ κουφότης, ἡ ἀπελπισία, ἡ ἐν-

(1) Ἴδε σημειώσεις ἡμῶν ὑπὸ στοιχ. β και δ.

(ε) Ὁφείλομεν μίαν ἐξήγησιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν, ὅπως μὴ παρεξηγηθῶμεν. Ἐκ τῶν συνδρομητῶν ἡμῶν τινὲς μὲν, ἀλλ' ὀλίγοι, καὶ ξένας γλώσσας γνωρίζουσι καὶ τὴν βιβλιοθήκην αὐτῶν πλουτίζουσι διὰ τῶν σωρηδῶν ἐκδιδόμενων ἤδη συγγραφῶν περὶ τοῦ πολέμου τοῦ 1870. Ἀλλ' οἱ πλείονες οὔτε γαλλικὰ, οὔτε γερμανικὰ γινώσκουσι, οὔτε θέσεις ἀναπαυτικὰς κατέχουσιν, ὅπως ἀνέτως ἐργάζονται, οὔτε τὰ χρηματικὰ μέσα ἔχουσιν ἄφθονα. Χάριν τῶν τελευταίων τούτων δὲν ἐδιστασάμεν νὰ κοπιᾶσωμεν.

Διαρκούντος τοῦ πολέμου, συνετάξαμεν καὶ κατεχωρίσαμεν εἰς τὸν «Ἑλληνα στρατιώτην» ἀφήγησιν τῶν συμβάντων, ἀνελοῦντες συγκριτικῶς ἐκ τῶν βελγικῶν, γαλλικῶν, ἰταλικῶν ἐφημερίδων, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἑλληνικῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, Τεργέστη καὶ Ἀθῆναις ἐκδιδόμενων. Ἡ ἀφήγησις ἐκείνη, ἥτις βεβαίως οὐδεμίαν ἱστορικὴν ἔχει ἀ-

τελῆς ἄγνοια τῶν παρὰ τοῖς Γερμανοῖς, καὶ τέλος μόνη ἐγκληματικὴ ἐλαφρότης ἠδύναντο νὰ ὠθήσωσι τὴν Γαλλίαν ἀρχικῶς μὲν εἰς πόλεμον, ἰδίᾳ δὲ εἰς πόλεμον ἐπιθετικόν. Τῷ ὄντι, ἀντὶ τούτου, ὁ Ναπολέων, ἂν δὲν ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ τὸν πόλεμον, ὄφειλε νὰ σκερθῆ περὶ πολέμου ἀμυντικοῦ, διατιθέμενος τὰς ἐνεργοὺς αὐτοῦ δυνάμεις καταλλήλως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τὸ Μίτς καὶ τὸ Στρασβοῦργον, καὶ ἀναμέ-

ξίαν, παρατηροῦμεν ἤδη, ὅτε πληθώρα συγγραφῶν παρουσιάζεται, μικρὰς μόνον ἐλλείψεις ἔχει ὡς πρὸς τὴν ἀκριβείαν τῶν ἀριθμῶν καὶ μεμονωμένων τιῶν ἔργων, μήπω τότε ἀκριβῶς παρὰ τῶν ἀναποκριτῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων κατανοηθέντων, καὶ περὶ ὧν ἀδιαφόρησαν αἱ τότε ἐπίσης δημοσιευθεῖσαι ἐπίσημοι ἐκδόσεις. Τοῦτο οὐδεμίαν φέρει ἡμῖν τιμὴν, διότι αὕτη ἀνῆκει ἐκείνοις, εἰς οὓς κατεφύγαμεν, ὅπως κατανοήσωμεν τὰ γενόμενα.

Διὰ τοὺς συνδρομητὰς λοιπὸν τούτους εἰργάσθημεν καὶ ἤδη, μὴ δυναμένους ἀφ' ἑαυτῶν νὰ σχηματίσωσι γνώμην διὰ τὰς ἐλλείψεις, ἃς προεμήθημεν. Αἱ πηγαί, ἐξ ὧν ἠντλήσαμεν διὰ τὴν παρούσαν ἔκθεσιν ἡμῶν εἶναι αἱ ἑξῆς: «Μελέτη περὶ τῆς γεωγραφίας τῆς Γερμανίας» ὑπὸ Fay.—«Φυσικὴ, ἱστορικὴ καὶ στρατιωτικὴ γεωγραφία» ὑπὸ Lavallée.—«Ὁ πόλεμος τοῦ 1870» ὑπὸ Vantelvele.—«Ἡμερολόγιον ὑπὸ τινος ἀξιωματικοῦ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ῥήνου» ὑπὸ Fay.—«Ἡ ἐκστρατεία τοῦ 1870, ὑπὸ τινος ἀξιωματικοῦ τοῦ Ῥήνου,» ἀνώνυμος.—«Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Μίτς» ὑπὸ Πρώσου στρατηγῶ, ἀγνώστου.—«Παρατηρήσεις περὶ τῶν αἰτίων τῶν γαλλικῶν ἀποτυχιῶν» ὑπὸ Blanc.—«Διὰφοραὶ πραγματεῖαι περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, κατακεχωρισμέναι εἰς τὸν Spectateur militaire («στρατιωτικὸς» τῆς Γαλλίας «Θεατῆς»).—«Ὁ πόλεμος τοῦ 1870» ἐν τῇ αὐτῇ «στρατιωτικῇ Θεατῇ».—Πρὸς δὲ πλείστα τῶν ὅσα ἐγράφησαν κατόπιν τοῦ πολέμου καὶ γράφονται εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Αὗται εἶναι αἱ πηγαί, ἐφ' ὧν στηριζόμενος εἰργάσθην, ἐξαγαγὼν ὡς συμπέρασμα ὅτι ἐν τῇ παρούσῃ μου μελέτῃ ἔγραψα, θεωρήσας τοιαύτην μελέτην ἀναγκαίαν πρὸς μὸρφωσιν ἰδέας σχετικῶς ὁρθῆς.

νων ἐκεῖσε τὸν ἔχθρὸν, νὰ ἔχῃ ἐτοίμους τὰς λοιπὰς στρατηγικὰς θέσεις καὶ τοὺς Παρισίους.

Οὕτως οἱ Γερμανοὶ τὸ μὲν ἐπωφελοῦμενοι ἐκ τῶν κολοσσαίων αὐτῶν δυνάμεων, τὸ δὲ ἐκτῆς εὐχερείας, ἣν ἔδοτο αὐτοῖς ἡ συνθήκη τοῦ 1815 πρὸς καταπάτησιν τῶν μεθορίων γαλλικῶν ἐπαρχιῶν, κατῴρθωσαν ὅ,τι ἦτο ἀμφίβολον, ἐὰν μὴ εἴπωμεν ἀδύνατον, νὰ ἐπιτύχωσιν, ἂν οἱ Γάλλοι ἀπὸ χρόνου διὰ ὀχυρωτικῶν στρατιωτικῶν ἔργων ἐξεμηδένιζον τὴν ἀδυναμίαν τῶν φυσικῶν ὁρίων, εἶχον δὲ στρατιωτικὰς δυνάμεις ἰσοπαλεῖς. Μάρτυς τὸ Μὲτς, οἱ Παρίσιοι καὶ ὁ πολὺς χρόνος καὶ κόπος, ὃν κατέβαλον ὅπως κατανικήσωσι τοὺς αὐτοσχεδίου στρατοὺς τοῦ Γαμβέττα.

B. I. ΒΑΛΤΙΝΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΠΙΣΘΟΓΕΜΩΝ ΟΠΛΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΑΥΤΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΕΖΙΚΟΥ. (1)

(μετάφρασις)

Στρατηγική, τακτική.—Οἱ κανόνες, οἱ ὀρίζοντες τὰς στρατηγικὰς ἐπιχειρήσεις, εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀνεξάρτητοι τῆς τελειοποιήσεως τῶν ὄπλων. Ὁ Ναπολέων τὸ εἶπε πραγματικῶς· «Ἀναγνώσατε, καὶ πάλιν ἀναγνώσατε τὰς ἐκστρατείας τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ Ἀνρίβα, τοῦ Καίσαρος, τοῦ Γουσταίου Ἀδόλφου, τοῦ Τουρέννου, τοῦ Εὐγενίου καὶ τοῦ Φριδερικου. . . . ἰδοὺ τὸ μόνον μέσον τοῦ ἀποκαλύψαι τὰ μυστήρια τῆς πολεμικῆς τέχνης.»

Τοιοῦτον εἶναι τὸ τελευταῖον ἀξίωμα τοῦ μεγάλου τούτου στρατηγοῦ.

(1) Ἰδὲ προηγούμενον φυλλάδιον.

Δὲν ἔχει ὅμως οὕτω καὶ προκειμένου περὶ τῆς τακτικῆς, ἥτις, εἰς ὅ,τι μᾶς ἀφορᾷ, δύναται νὰ ὀρισθῆ ὡς ἡ τέχνη τοῦ διατιθέναι τὸν στρατὸν ἀπέναντι τοῦ ἔχθρου. Ἐπομένως αἱ μεγάλαι τελειοποιήσεις, αἱ εἰσαχθεῖσαι ἀπὸ τινων ἐτῶν εἰς τὸ σύστημα τοῦ ὀπλισμοῦ, ἢ ταχύτης τοῦ ρίμματος τοῦ τουφεκίου τοῦ πεζικοῦ, ἢ εὐκινήσια, ἢ ἔκτασις τῆς βολῆς καὶ ἡ εὐστοχία τοῦ πυροβολικοῦ, ἀπέδειξαν τὴν ἐπιβροήν αὐτῶν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ πολέμου, καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ πεδίου τακτικὴν τοῦ πεζικοῦ.

Ἡ πεῖρα δὲν ὥρισεν ἀκριβῶς εἰσέτι καὶ ἐντελῶς τὰς τροποποιήσεις, αἵτινες δεόν νὰ λάβωσι χώραν εἰς τοὺς κανονισμοὺς ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῶν σωμάτων ἐπὶ τοῦ πεδίου, ὡς πρὸς τοὺς ἐλιγμούς καὶ τὸν τρόπον τοῦ μάχεσθαι.

Ἄλλ' ἡ προσεκτικὴ σπουδὴ τῶν ἀναγνωριζομένων ἰδιοτήτων τῶν νέων ὄπλων καὶ οἱ πόλεμοι τοῦ 1866 καὶ 1870 ὀδηγοῦσιν ἐν τούτοις εἰς παρατηρήσεις γενικὰς, ἃς δεόν ἀπὸ τούδε καλῶς νὰ ἐγχαράξωμεν εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν.

Θέλομεν προσπαθῆσαι νὰ καταδείξωμεν τινας, στηρίζοντες αὐτὰς ἐπὶ τῆς ἐξῆς σκέψεως· «Τὸ πῦρ ἀποκτᾷ τὴν σήμερον εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης ὑπεροχὴν ἀφ' ἑαυτῆς ἀποδεικνυμένην».

Ἐκαστον ὄπλον ἔχει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ τακτικὴν· ἐξαρτᾶται δὲ αὕτη ἀπὸ τοῦ εὐκινήτου τοῦ ὄπλου, τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ, τῆς ἐκτάσεως τῆς βολῆς, τοῦ ὀπλισμοῦ αὐτοῦ, τῆς λαβῆς, ἣν περ παρουσιάζει εἰς τὰ ἐχθρικά πυρὰ, καὶ τροποποιεῖται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ μέλλει νὰ ἐνεργήσῃ τοὺς ἐλιγμούς αὐτοῦ ἢ νὰ πολεμήσῃ.

Ἐνταῦθα θέλομεν διέλθει ὑπὸ γενικὴν μόνον ἔποψιν τὰς τροποποιήσεις, ἃς ὑπέστη ἡ τακτικὴ διὰ τοῦ νέου ὀπλισμοῦ.

Ἐν πρώτοις λέγομεν, ὅτι ἐν τῶν σπουδαιωτέρων εἶναι, ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ ὀφείλουσι νὰ ἐνστερνισθῶσι τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς τακτικῆς, ὅπως δυναθῶσι νὰ κάμωσιν ἐφαρμογὴν κατάλληλον πρὸς τὰς περιστάσεις καὶ τὴν τοποθεσίαν τῶν πεδίων τῆς μάχης.

Ὁ σκοπὸς τοῦ πολέμου εἶναι τὸ νὰ κακοποιήσῃ τις, ὅσον ὀβίον τε, τὸν ἐχθρὸν, φειδόμενος τῶν ἐκτουῦ στρατιωτῶν.

Καθόσον λοιπὸν τὸ τουφέκιον τελειοποιεῖται, ἡ εὐστοχία καὶ ἡ ἔκτασις τῆς βολῆς αὐξάνουσιν, ἡ δὲ ταχύτης τῆς γεμίσεως συγχωρεῖ τὸ πυροβολεῖν συχνότερα, ἡ ἰσχὺς τοῦ πεζικοῦ αὐξάνει, καὶ ὁ ἐχθρὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ μὲνῃ εἰς ἀπόστασιν μᾶλλον μεμακρυσμένην, ἢ καὶ νὰ καλύπτεται, ἂν μὴ προτιμᾷ τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ.

Μὲ τὸ τουφέκιον τοῦ προτύπου τοῦ 1866 ὁ Γάλλος πεζὸς πυροβολεῖ ἑξάκις καθ' ὃν χρόνον μὲ τὸ κρουστικὸν προηγουμένου ὄπλου ἅπαξ μόνον ἐγέμιζε καὶ ἐπυροβόλει. Δύναται λοιπὸν σήμερον νὰ παραγάγῃ τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ παρήγαγον μὲ τὸ πρῶν ὄπλον ἑξ ἄνδρες.

Εἷς λόγος εὐρίσκεται ἐπίσης ἔχων τὴν σήμερον τὴν αὐτὴν τοῦ πυρὸς δύναμιν, ἣν τὸ τάγμα εἶχε μὲ τὸν παλαιὸν ὄπλισμόν· ἔχει δὲ περιπλέον τὸ πλεονέκτημα τοῦ συγκεντρῶναι τὰ πυρὰ ἐπὶ ἐκτάσεως περιορισμένης, καὶ παρουσιάζειν πολὺ ὀλιγωτέραν πρὸς τὸν ἐχθρὸν ἐπιφάνειαν ἢ τὸ τάγμα.

Ἡ τελειοποίησις τοῦ πυρὸς παρήγαγε τὰς ἀκολουθοῦσας σκέψεις, ἐπενεργούσας εἰς τὴν νέαν τακτικὴν.

1. ὅτι ἀνάγκη συχνότερας ἐφαρμογῆς τῆς λεπτῆς τάξεως.
2. ὅτι ἀπαιτεῖται γενικωτέρα χρῆσις τῶν ἀκροβολιστῶν.
3. ὅτι δεῖ τινα ἐπωφελεῖσθαι ἐκ τῶν ἐδαφικῶν προφυλάξεων, ὅπως μὴ διασκοπεύηται ὑπὸ τῶν ἐχθρικῶν πυρῶν.
4. ὅτι ἀναγκαῖον τὸ μὴ ἐφορμᾶν κατὰ θέσεως ἐχθρικῆς ἄνευ διαταγῆς τῶν προϊσταμένων.

5. Ὅτι ἀπαιτεῖται οἰκονομία τῶν πολεμοφοδίων.

Θέλομεν εἶπει ὀλίγα τινα συνοπτικῶς περὶ μιᾶς ἐκάστης τῶν σκέψεων τούτων.

1. Ἀνάγκη συχνότερας ἐφαρμογῆς τῆς λεπτῆς τάξεως.

Δύναται τις εἶπειν, ὅτι ἡ ἀνεπτυγμένη τάξις ἔσται πάντοτε ἢ πρὸς μάχην τάξις, καὶ ὅτι ἐξάπαντος, προκειμένου περὶ πυρὸς, πρέπει τις ν' ἀπαρνηθῇ τὴν βαθεῖαν τάξιν, ἣτις καὶ δὲν συμβιβάζεται μὲ τὰς ταχεῖας κινήσεις, καὶ ἣτις, ἐνῶ δὲν αὐξάνει τὴν ἰσχύν τοῦ πυρὸς, παρουσιάζει εἰς τὰ πυρὰ τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῶν νέων τουφεκίων, τῶν μακρόθεν βαλλόντων, λαβὴν ἐπικίνδυνον, ὅσον καὶ ἀνωφελῆ.

Εἰς πολλὰς περιστάσεις δυνατὸν νὰ ᾖναι ἀναγκαῖα, πρὸς ἐπαύξησιν τῆς πυκνῆς χαλάξης τῶν βολίδων, ἄς ρίπτει τις πρὸς τὸν ἐχθρὸν, ἢ παραδοχὴν παρατάξεως ἐπὶ τεσσάρων στοίχων, τῶν πρώτων γονακίζόντων, καθημένων ἢ καὶ ἐξηπλωμένων, ὅπως ἀποκτᾷ τις τέσσαρας ἐπικαθημένας σειρὰς πυρὸς, ἄνευ αἰσθητῆς αὐξήσεως τῆς πρὸς τὸν ἐχθρὸν ἐπιφανείας.

Ὅταν σῶμά τι δὲν χρᾶται τοῦ πυρὸς αὐτοῦ, εἴτε διότι ἔχει ἔμπροσθεν γραμμὴν ἀκροβολιστῶν ἢ ἄλλους ἄνδρας, ἢ διότι δὲν ἔφθασεν ἡ ὥρα τῆς ἐνεργείας, πρέπει νὰ καταβάλληται φροντίς, ὅπως τὸ σῶμα τοῦτο ἀποκρύπτεται ἀπὸ τῆς θέας τῶν ἐχθρῶν. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἀποβλέπει πρὸ πάντων τὰ στηρίγματα ἢ τὰς ἐφεδρείας, ἅπερ δὲν συνεπλάκησαν καὶ πρὸς στιγμὴν εἶναι ἀνέπαφα.

2. Χρῆσις γενικωτέρα τῶν ἀκροβολιστῶν.

Τὸ καλύτερον μέσον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἶναι τὸ καλύπτειν τὰ τάγματα διὰ γραμμῆς ἰσχυρᾶς ἀκροβολιστῶν εἰς

ἀπόστασιν κατάλληλον τῆς προτάξεως τῆς μάχης, καὶ ἡ ἀναγένωσις αὐτῶν πρὶν ἢ κλονισθῶσι διὰ τοῦ καμάτου ἢ ζημιῶν μεγάλων. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου διατηρεῖται ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ τὸ ἠθικόν τοῦ στρατιώτου.

Μὲ τὸ ταχυδύλον ὄπλον ἢ γραμμὴ τῶν ἀκροβολιστῶν, ἐξησκημένων ὄντων καὶ καλῶς ὀδηγουμένων, δύναται εἰς πολὺν περιστάσεις νὰ ἐπαρκέσῃ, ὅπως σταματήσῃ τὸν ἐχθρὸν, καὶ συχάνικι μάλιστα ὅπως διὰ τοῦ πυρὸς αὐτῆς τὸν ἐκδιώξῃ ἀπὸ τῶν θέσεων, ἃς κατέχει.

Ὁ ἀκροβολιστικὸς πόλεμος τείνει νὰ κατασταθῇ ἡ κυρία τοῦ πεζικοῦ ἐνέργεια. Ὁ πόλεμος οὗτος, πρὸ πάντος ἄλλου, συγχωρεῖ τὸ ἐπωφελεῖσθαι ἐξ ὅλων τῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ ἐδάφους, τῶν προφυλάξεων, ἃς προσφέρει ἓν δάσος, ἓν δένδρον, μία πέτρα, μία τάφος, καὶ ἀποκρίνεται ἐντελῶς εἰς τὸν σκοπὸν, ὃν ἔχει τις ὑπ' ὄψιν, δηλ. τὸ νὰ προσβάλλῃ τὸν ἐχθρὸν ἐκτιθέμενος αὐτὸς ὅσον οἷόν τε ὀλιγώτερον.

Ναπολέων ὁ Α' ἐξεθείαζε τὴν χρῆσιν τῶν ἀκροβολιστῶν ὡς μέσα κύρια προσβολῆς. «Εἰς ἡμέραν σπουδαίαν (λέγει εἰς τὰ Ἀπομνημονεύματα αὐτοῦ) γραμμὴ μάχης δλόκληρος μεταβαίνει εἰς τοὺς ἀκροβολιστάς, ἐνίοτε δὲ καὶ δίς».

Μὲ τὸν παρόντα ὀπλισμὸν οἱ ἀκροβολισταὶ ἔχουσιν ἐνέργειαν πολὺ μεγαλητέραν ἐπὶ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ προασπίζουσι ἀποτελεσματικώτερον τὰ ὑποστηρίγματα καὶ τὰς ἐφεδρείας ἢ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ναπολέοντος· διὸ καὶ πρέπει νὰ συνηθίζωνται ὅσον οἷόν τε οἱ στρατιῶται εἰς τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ μάχεσθαι, ὅστις ἔχει καλῶς ἐκπεφρασμένους τοὺς κανόνας του, καὶ, χάρις εἰς τὴν ἰσχὺν τῶν νέων ὄπλων, μέλλει τὴν σήμερον νὰ κατασταθῇ εἷς τῶν σχηματισμῶν τῆς στοιχειώδους τακτικῆς τῶν μᾶλλον ἐν χρήσει καὶ τῶν μᾶλλον ἀποτελεσματικῶν.

5. Τὸ ἐπωφελεῖσθαι τιτὰ ἐκ τῶν ἐδαφικῶν προφυλάξεων, ὅπως μὴ διασκοπεύηται ὑπὸ τῶν ἐχθρικῶν πυρῶν.

Ἴδου τὸ σημεῖον, ἐφ' ὃ δέον νὰ φέρηται ἡ προσοχὴ τῶν ἀξιωματικῶν.

«Τὸ προσβάλλειν κατὰ μέτωπον, ἐπὶ πεδίου ἀνοικτοῦ, πεζικὸν ἐχθρικὸν μὴ βλαφθὲν, πρὸ πάντων ἐὰν ὑπερασπίζηται ὑπὸ ἐμποδίων ἢ κωλυμάτων, ἦτο πάντοτε πρᾶξις κινδυνώδης. Τὴν σήμερον πρὸ πάντων μὲ τὰ νέα ὄπλα τὸ κέρδος ἠνῆκε εἰς τὴν ὑπεράσπισιν.»

«Στρατὸς, ἔχων νὰ διανύσῃ 300 ἢ 400 μέτρα ἀπέναντι πυρὸς καταστρεπτικοῦ, ἔσον καὶ ἂν ἦ ἀνδρείος, εὐρίσκειται ἐκτεθειμένος εἰς πλήρη καταστροφήν, πρὶν ἢ φθάσῃ τὸ ὀριστικὸν τῆς προσβολῆς σημεῖον».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, τὰ στρατεύματα δέον ὄχι μόνον νὰ καλύπτωνται ὑπὸ ἀκροβολιστῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ γινώσκωσι νὰ ἐπωφελῶνται ἐξ ὅλων τῶν τοῦ ἐδάφους ἀνωμαλιῶν. Χῶρος κατὰ τὸ φαινόμενον ἐπίπεδος ἔχει συχάνικι διαφορὰς ὕψους ἀρκούσας πρὸς ἀπόκρυψιν ἀπὸ τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβόλου, διὰ τῆς κατακλίσεως τῶν ἀνδρῶν ὀπισθεν ἐλαφρᾶς τοῦ ἐδάφους κλίσεως. Τοῦτο δὲ εἶναι προφύλαξις ἐντελῶς συμβαζομένη μετὰ τῆς ἀνδρείας, καὶ δὲν πρέπει νὰ τὴν παραμελῇ τις.

Οἱ φράχται, οἱ θάμνοι, οἱ τάφοι τῶν ἀγρῶν δύναται ἐπίσης νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἀπόκρυψιν τοῦ στρατοῦ, ἐὰν μὴ ἀπὸ τῶν πυρῶν, τοῦλάχιστον ἀπὸ τῆς θέας τοῦ ἐχθροῦ.

Εἷς τινὰς μάλιστα περιστάσεις, ἂν στρατεύματά τινα ὀφείλωσι νὰ παραμείνωσιν ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον ἐπὶ τινα ἀνοικτὸν χῶρον, καὶ δύναται τις νὰ προμηθευθῇ, χωρὶς νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν ἀσφάλειαν τῆς θέσεως, ἣν ὀφείλει νὰ φυλάξῃ, ἐργαλεῖά τινα, καλὸν εἶναι, τοῦ ἐδάφους ἐπιτροπέοντος, νὰ ἀνοίγη-

ται ταχέως μικρά τις τάφρος, ἥς τὰ χώματα, ριπτόμενα πρὸς τὸ μέρος, ὄθεν φοβούμεθα τὸ πῦρ, προφυλάτουσιν τὸν στρατὸν ἀπὸ τῶν ὕδρων ἐχθροῦ μεμακρυσμένου.

Ἄλλ' ἐὰν τὸ μέσον τοῦτο τῆς προφυλάξεως ἦναι εἰς τινὰς περιστάσεις ὠφέλιμον, δὲν πρέπει καὶ νὰ γίνηται κατάχρησις αὐτοῦ.

Ὅταν στράτευμά τι ἦναι ὀπισθεν γραμμῆς ἀκροβολιστῶν, περιμένον τὴν στιγμήν τοῦ ἀντικαταστήσαι τὴν γραμμὴν ταύτην, τοῦ ὑποστηρίξαι αὐτήν, ἢ τοῦ ἐκτελέσαι ζωηρὰν ἔφοδον κατ' ἐχθροῦ παλαντευομένου καὶ κλονουμένου, δὲν πρέπει νὰ εὔρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ λυπηταὶ διὰ τὴν στέρξιν προφυλάγματος, ἔπερ ἐγκαταλιμπάνει δυσαρέστως, ἢ καὶ νὰ ἀπασχολῆται ὑπὸ τῆς φροντίδος τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ.

4. Τὸ μὴ ἐφορμᾶν κατὰ θέσεως ἐχθρικῆς ἀνευ διαταγῆς τῶν προϊσταμένων.

Οἱ στρατηγοὶ γινώσκουσι τὴν σήμερον, ὅτι τὸ πυροβόλον, μετὰ τὰς προόδους ἃς ἐπραγματοποίησε τὸ πυροβολικὸν ὡς πρὸς τὴν εὐστοχίαν καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς βολῆς, εἶναι ὄχι μόνον μέσον ἰσχυρὸν προσβολῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τινὰς περιστάσεις μέσον ἀποτελεσματικὸν καὶ σχεδὸν ἀναπόφευκτον ὑπερασπίσεως τοῦ πεζικοῦ.

Οὕτως, ὅτε ἡ ἀπόστασις καὶ κατάστασις τοῦ ἐδάφους τὸ συγχωροῦσι, ζητοῦσι πάντοτε, διὰ τοῦ πυροβολικοῦ, ἔπερ διαθέτουσι, νὰ σταματήσωσι τὴν κεφαλὴν προσβαλλούσης φάλαγγος, ἢ νὰ φέρωσι τὴν ἀταξίαν καὶ τὴν σύγχυσιν εἰς γραμμὴν τινὰ ἀνεπτυγμένως προχωροῦσαν, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου διατηροῦσι τὸ πεζικὸν μακρὰν τοῦ πυρὸς τοῦ ἐχθρικοῦ τουφεκίου.

Ἡ πεῖρα τῶν πολέμων, οὓς ἔκαμον οἱ στρατηγοὶ καὶ ἡ σπουδὴ τῶν τελευταίων ἐκστρατειῶν, ἔπεισαν αὐτοὺς περὶ τῆς

ἀνάγκης τοῦ οἰκονομεῖν τὸ πεζικὸν, ὅπως μὲν πάντοτε ἔτοιμον διὰ στιγμήν τινὰ τῆς μάχης ἀποφασιστικὴν, ἔπερ τοῦ σχεδὸν ἀδυνάτου τῆς διὰ τῆς βαϊονίδος διαβρῆξεως ἐχθρικῆς γραμμῆς.

Ἀπὸ τῆς γενικῆς τροποποιήσεως τοῦ ὀπλισμοῦ ἐγένετο δεκτὸν ὡς ἀρχή, ὅτι δὲν πρέπει νὰ διατάσσεται ἡ ἔφοδος φάλαγγων πεπυκνωμένων ἢ καὶ ἀνεπτυγμένων κατὰ θέσεως ἰσχυρῶς ὑπερασπιζομένης ὑπὸ ἐχθροῦ, προφυλασσομένου ὀπισθεν τοίχων ἢ καὶ προχωμάτων ἐκ χώματος, πρὶν ἢ προηγουμένως, διὰ τοῦ κανονίου κρημισθῶσι καὶ διασκορπισθῶσι τὰ προκαλύμματα ταῦτα.

Μὲ τὴν σημερινὴν τοῦ πυρὸς ταχύτητα, σῶμα προχωροῦν ἀπροκαλύπτως κατ' ἐχθροῦ καλυπτομένου ὑπὸ δχυρωμάτων, ἀναποφεύκτως καταστρέφεται, καὶ δὲν βλάπτει ποσῶς τὸν ἐχθρὸν, ἢ τὸν βλάπτει ὀλίγον.

Ἡ παραγγελία αὕτη ἀναγκαίως πρέπει νὰ διατηρῆται, προκειμένου περὶ στρατιωτῶν αἵματος θερμοῦ, οἷοι οἱ Γάλλοι, παρ' οἷς ἡ φωνὴ «ἐμπρός» εἶναι κληρονομικὴ, καὶ οἷτινες εἶναι πάντοτε ἔτοιμοι διὰ τὴν πρώτην προσβολήν. Ὅσον ἡ φυσικὴ αὕτη διάθεσις εἶναι ἐπαινετὰ καὶ καλὴ πρὸς διατήρησιν, τόσον εἶναι ἀναγκαῖος ὁ κανονισμὸς τῆς χρήσεως αὐτῆς, καθόσον καθιστᾶται καταστρεπτικὴ ἀπέναντι ἐχθροῦ ἡσυχωτέρου χαρακτηῖρος καὶ κατέχοντος ἐπίσης ταχυβόλον πυροβόλον ὄπλον.

Ναπολέων ὁ Γ.' τὸ προησθάνετο, ὅτε, εἰς τὴν ἡμερησίαν αὐτοῦ διαταγὴν τῆς 12. Μαΐου 1859 πρὸς τὸν στρατὸν τῆς Ἰταλίας, ἔλεγε· «Κατὰ τὴν μάχην μείνατε συμπεπηγμένοι καὶ μὴ ἀφίνετε τὰς τάξεις ὑμῶν, ὅπως τρέξετε ἐπὶ τὰ ἐμπρός. » Δυσπιστεῖτε εἰς τὴν μεγάλην ὁρμήν· διότι ταύτην μόνην φοβοῦμαι. »

Εἰς τὴν Κριμαίαν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἰταλίαν, μεθ' ὅλας τὰς συστάσεις τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ γαλλικὸς στρατὸς ἔσχε πλεῖ-

ετα παραδείγματα τῶν ὀλεθρίων ἀποτελεσμάτων, ἅτινα παράγει ἡ κακῶς περιτελλομένη παραφορά τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες, ἐνδίδοντες εἰς τὴν μέθην τῆς μάχης, τρέχουσι πρὸς τὸ πῦρ ἐχθροῦ ἰσχυρῶς ὠχυρωμένον. Ἐν τοιαύτῃ περιστάσει, ἐὰν μὴ κρημνίσωσι τὸ ἐμπόδιον, διασκορπίζονται καὶ ἀποσύρονται ἐν ἀταξίᾳ. Πλεῖστα τοιαῦτα παραδείγματα παρυσιάζει καὶ ὁ πόλεμος τοῦ 1870.

Οἱ ξένοι γνωρίζουσι τόσον καλῶς τὸ κακὸν τοῦτο ἰδίωμα τοῦ Γάλλου στρατιώτου, ὥστε καὶ διδάσκουσι (οἱ Πρῶσσοι), ὅτι ἀρκεῖ νὰ ὑποφέρῃ τις τὴν πρώτην καὶ τρομερὰν τῶν Γάλλων »προσβολήν, καὶ νὰ φέρῃ στρατεύμα νωπὸν εἰς τὴν μάχην, »ὅπως ἐξασφαλίσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν νίκην».

3. Οἰκονομία τῶν πολεμεφοδίων.

Ὁ Γάλλος στρατιώτης, ἐμφυχούμενος ὑπὸ τοῦ κρότου καὶ τοῦ καπνοῦ τῆς πυρίτιδος μέχρι μανίας, καταστάσης παρομοιωδούς παρὰ τοῖς λοιποῖς, ὅπερ καὶ ἀποδεικνύει τὸ εὐερέθιστον αὐτοῦ, ἔχει ταυτοχρόνως τὴν δυσάρεστον τάσιν τοῦ πυροβολεῖν, ὅσον οἶόν τε πλειότερον, ἅμα ἴδῃ τὸν ἐχθρὸν, καὶ συχναίως χωρὶς νὰ σκοπεύῃ.

Μὲ τοῦ παλαιοῦ τουφεκίου τὸ ἄργον καὶ μὴ ἀσφαλὲς πῦρ δύναται τις νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὁ καλὸς στρατιώτης ἀναζητεῖ ν' ἀναπληρώσῃ τὴν εὐστοχίαν τοῦ πυρὸς διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βλημάτων, ἴσως δὲ καὶ νὰ ζαλισθῇ ἐν μέρει διὰ τῶν κρότων καὶ καλυφθῇ διὰ τοῦ καπνοῦ· ἀλλὰ τὴν σήμερον πᾶς στρατιώτης εὐκόλως πυροβολῶν δύναται, διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης ἣν ἔχει εἰς τὸ ὄπλον αὐτοῦ, νὰ κατανοήσῃ τὴν ἀνάγκην τοῦ σκοπεύειν, καὶ νὰ μάθῃ τὴν οἰκονομίαν τῶν πολεμεφοδίων, ἵνα μὴ πυροβολῇ εἰς τὰ χαμένα.

Ταῦτα λέγοντες, δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι πρέπει ν' ἀπαγορευθῇ τὸ ταχύ πῦρ· ἀλλὰ τὸναντίον, διότι ὁ κύριος σκοπὸς τῆς οἰκονο-

μίας τῶν πολεμεφοδίων εἶναι ἡ διατήρησις αὐτῶν διὰ στιγμὴν ἀποφασιστικὴν, ὅπως διατηρηθῇ πάντοτε ἡ ἱκανότης τῆς παραγωγῆς, ἐν στιγμῇ ὠρισμένη, πρὸς τρομάζοντος διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ, ἅμα ὁ καιρὸς φανῇ ἀρμόδιος.

Οἱ Πρῶσσοι, οἵτινες ἀπὸ εἰκοσαετίας εἶναι ὠπλισμένοι μὲ ταχυβόλα, γνωρίζουσι τὴν χρῆσιν αὐτῶν, καὶ τὸ ἀπέδειξαν εἰς τὸν τελευταῖον αὐτῶν πόλεμον. Καίτοι οἰκονόμοι τῶν πολεμεφοδίων αὐτῶν, χρῶνται ἐν ἀνάγκῃ τὸ ταχύ πῦρ, καὶ δὲν ἐπηρεάζονται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τοῦ φόβου τῆς ὑπερβαλλούσης καταναλώσεως τῶν φυσικῶν. Πῶς δὲ ἀπέκτησαν τοῦτο; Διὰ τῆς ἐνδεδελεχοῦς φροντίδος κατὰ τὴν στρατιωτικὴν μόρφωσιν τῶν στρατιωτῶν αὐτῶν (1). Διὰ τοῦ τρόπου τούτου κατώρθωσαν νὰ τοῖς ἐνσπείρωσιν ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ ὄπλον, καὶ ταυτοχρόνως νὰ πείσωσιν αὐτοὺς διὰ τῆς πειθαρχίας περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ ὑπακούειν ἀπολύτως εἰς τοὺς ἀξιωματικούς αὐτῶν, καὶ νὰ μὴ ἐνεργῶσι τὸ ταχύ πῦρ ἢ διὰ παραγγέλματος.

Διὰ τῆς τῶν Πρῶσσων ἀπομιμήσεως ἢ ἀνατροφῆς τῶν στρατιωτῶν ἐξαφανίζεται ὁ φόβος τῆς μεγάλης καταναλώσεως τῶν πολεμεφοδίων, καὶ ἐπέρχεται ἡ βεβαιότης, ὅτι δὲν δύναται τις νὰ στερηθῇ πολεμεφοδίων χρειωδῶν ἐν στιγμῇ ἀποφασιστικῇ.

Ἐξ ἄλλου μὴ νομίσωμεν, ὅτι ἡ κατανάλωσις τῶν πολεμεφοδίων εἶναι ἐν γένει ὀπόσην τὴν φανταζόμεθα. Πρὸς τοῦτο ἀναφέρομεν δύο πρόσφατα παραδείγματα.

(1) Εἰς τὴν Πρωσσίαν ἅπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν συνταγμάτων λαμβάνουσι μέρος κατὰ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν, καὶ φέρονται εἰς τοὺς καταλόγους. Οἱ στρατηγοὶ, οἱ συνταγματάρχαι, παρίστανται εἰς τὰ συγκριτικὰ πυρὰ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, ὡς καὶ εἰς τὰ γενικὰ, ἵνα ἀποδείξωσι τὴν σπουδαιότητα, ἣτις εἰς τὰς ἀσκήσεις ταύτας ἀποδίδεται.

Εἰς τὴν Μαγένταν τὸ δεύτερον Γαλλικὸν σῶμα συνεπλάκη ἐφ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Τὴν ἐπαύριον ὁ στρατηγὸς διοικητὴς τοῦ σώματος ἐζήτησε λογαριασμὸν ἀκριβῆ τῶν καταναλωθέντων φυσεκίων, τοῦ τῶν πυροβοληθέντων καὶ τῶν χαθέντων, ὡς ἀποτέλεσμα δὲ παρήχθη, ὅτι ἀνελόγουν εἴκοσι πρὸς ἕκαστον ἄνδρα. Ἴσως παρατηρήσῃ τις, ὅτι τὸ τότε τουφέκιον ἐγεμίζετο ἀπὸ τοῦ στομίου, καὶ ἐπομένως ἡ κατανάλωσις ἤθελεν εἶσθαι ἐξάκισ πλειότερα μὲ τὸ τουφέκιον τοῦ προτύπου τοῦ 1866· ἀλλ' ἡ παρατήρησις αὕτη εἶναι προφανῶς ὑπερβολικὴ, διότι τὸ ἐπελθὸν ἀποτέλεσμα ἐμελλε νὰ ἦναι τὸ αὐτὸ καὶ ταχύτερον μὲ τὸν ἴδιον ἀριθμὸν βλημάτων τοῦ τουφέκιου τοῦ 1866· καὶ πάλιν ἐνδίδοντες εἰς τὸ ὅτι ὁ στρατιώτης δὲν ἤθελεν οἰκονομήσει τὸ πῦρ αὐτοῦ, δὲν δυνάμεθα ὁμῶς νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ ἀναλογία τῆς καταναλώσεως ἐμελλε νὰ ἦναι 1 πρὸς 6.

Ἄλλως τε ἔχομεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ στρατηγοῦ Μόλτκε (de Moltke) πληροφορίαν πολύτιμον. Ἡ κατανάλωσις τῶν φυσεκίων εἰς τὸν πρῶτον στρατὸν, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐκστρατείας τοῦ 1866 ὑπῆρξεν ἐπτὰ βλήματα πρὸς ἕκαστον ἄνδρα. Καὶ πιθανὸν μὲν εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦτον νὰ περιελήφθησαν καὶ σώματα μὴ πολεμήσαντα, ἀλλὰ καὶ ὑποτιθέμενοι ὅτι μόνον τὸ τρίτον τοῦ στρατοῦ ἔκαμε χρῆσιν τῶν ὅπλων αὐτοῦ, πάλιν μόλις φθάνομεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν καταναλωθέντων πολεμοφοδίων τοῦ δευτέρου Γαλλικοῦ σώματος εἰς τὴν μάχην τῆς Μαγέντας.